

PLAN WYNIKOWY

Etap edukacyjny: Szkoła podstawowa – klasy IV–VIII (drugi etap edukacyjny)

Przedmiot: Język polski, klasa IV

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 378) – „Reforma 2026 – Kompas Jutra”

Seria podręczników: *Moim zdaniem* (Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe)

TEMAT WPROWADZAJĄCY

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Temat 1: Zapoznanie uczniów z wymaganiami edukacyjnymi, systemem oceniania i zasadami bhp. Cel: Dowiesz się, czego będziemy się uczyć na języku polskim, jak będzie oceniana Twoja praca oraz jakie zasady bezpieczeństwa i współpracy obowiązują podczas lekcji.	1	Materiały: wymagania edukacyjne z języka polskiego, przedmiotowe zasady oceniania, zasady pracy na lekcji, zasady bhp w sali lekcyjnej i podczas pracy z materiałami dydaktycznymi. Zagadnienia: cele nauki języka polskiego w klasie IV, ocenianie bieżące i podsumowujące, aktywność, zeszyt, prace pisemne, praca w grupie, portfolio ucznia, samoocena, zasady bezpieczeństwa, kultura wypowiedzi i współpracy.	PP: 5.4, 1.3, 1.5. Moduł uczenia się: organizacja pracy własnej, rozumienie kryteriów sukcesu, planowanie wysiłku i odpowiedzialność za proces uczenia się. Moduł społeczny: współpraca, komunikacja, bezpieczeństwo i kultura pracy w zespole klasowym.	Rozmowa organizacyjna i kontrakt klasowy: omówienie wymagań edukacyjnych i zasad oceniania, wyjaśnienie sposobu korzystania z podręcznika, zeszytu i portfolio, wspólne ustalenie zasad pracy oraz przypomnienie zasad bhp. Aktywności: pytania uczniów, miniankieta „Czego potrzebuję, aby dobrze się uczyć?”, tworzenie listy zasad dobrej współpracy, analiza przykładowych kryteriów sukcesu i informacji zwrotnej.	Uczeń: – wie, jakie materiały są potrzebne na lekcjach języka polskiego; – zna podstawowe zasady oceniania i poprawiania prac; – rozumie, czym są kryteria sukcesu i samoocena; – wymienia podstawowe zasady bhp i bezpiecznej pracy w sali; – przy pomocy nauczyciela wskazuje, jak może przygotować się do lekcji.	Uczeń: – samodzielnie wyjaśnia, po co są wymagania edukacyjne i kryteria sukcesu; – rozumie różnicę między oceną, informacją zwrotną i samooceną; – proponuje zasady wspierające dobrą atmosferę pracy; – potrafi wskazać, jakie działania pomagają mu uczyć się skutecznie i bezpiecznie; – świadomie przyjmuje odpowiedzialność za przygotowanie do lekcji i kulturę współpracy.	– NaCoBeZU: znam zasady pracy na lekcjach języka polskiego, wiem, jak będę oceniany/oceniana, i jak dbać o bezpieczeństwo. – Kryteria sukcesu: potrafię powiedzieć, co jest potrzebne na lekcji, jak mogę poprawić pracę i jakie zasady pomagają nam uczyć się w dobrej atmosferze. – Samoocena: „Na początku roku potrzebuję...”, „W nauce języka polskiego chcę rozwijać...”. – Portfolio: karta organizacyjna ucznia lub kontrakt klasowy.

ROZDZIAŁ I: „RAZEM NA STARCIE”

Wiodąca kompetencja przyszłości: Kompetencje osobiste, społeczne oraz umiejętność uczenia się (samoświadomość, relacje, adaptacja, metakognicja).

Ramy czasowe: ok. 25 godzin dydaktycznych (zwiększona pula na proces adaptacji i integracji).

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Temat 2: Krok po kroku tworzymy pierwszą wspólną opowieść. [s. 12–15] Cel: Dowiesz się, kim jest narrator. Poznasz świat przedstawiony i jego elementy.	2	Tekst: Weronika Kurosz, „Moje lato z szablonem” – fragmenty. Zagadnienia: narrator, bohaterowie, czas i miejsce wydarzeń, świat przedstawiony, wydarzenia, tworzenie wspólnej opowieści.	PP: 2.4, 2.8, 4.6. Moduł kulturowy: odbiór tekstu literackiego, tworzenie opowieści, integracja zespołu klasowego.	Praca z tekstem i neurodydaktyka: rozmowa o wakacyjnych wspomnieniach, lektura fragmentów, wyjaśnianie frazeologizmów, „receptura eliksiru” świata przedstawionego, burza mózgów i tworzenie historii w grupach.	Uczeń: – wskazuje bohaterów, czas i miejsce wydarzeń; – wyjaśnia, kto opowiada o wydarzeniach; – z pomocą grupy układa kilkudzaniową historię zawierającą elementy świata przedstawionego.	Uczeń: – definiuje pojęcia narrator i świat przedstawiony; – rozpoznaje elementy fikcji literackiej; – tworzy spójną, twórczą opowieść z zachowaniem logiki przyczynowo-skutkowej.	– NaCoBeZU: opowieść zawiera bohaterów, czas, miejsce i wydarzenia. – Samoocena: grupa sprawdza, czy historia zawiera wszystkie elementy świata przedstawionego.
Temat 3: Być sobą, czyli kim? [s. 16–17] Cel: Dowiesz się, kim jest podmiot	1	Tekst: Michał Rusinek, „Ja”. Zagadnienia: podmiot liryczny, osoba	PP: 5.1, 5.3, 1.8. Moduł filozoficzny: samoświadomość, emocje, cele, pasje	Praca z wierszem: rozmowa o emocjach związanych ze szkołą, analiza osoby mówiącej, praca w parach	Uczeń: – wskazuje osobę mówiącą w wierszu; – za pomocą banku słów	Uczeń: – wyjaśnia różnicę między autorem a podmiotem lirycznym;	– Portfolio: notatka „Słowa o mnie” lub graficzna karta autoprezentacji. – OK: dobrowolność

liryczny. Zrozumiesz, co oznacza bycie sobą.		mówiąca w wierszu, bycie sobą, emocje, samo- świadomość, autoprezenta- cja.	i wartość bycia sobą.	o mocnych stronach, przygotowanie graficznej notatki o sobie i dobrowolna autoprezentacja.	nazywa własne emocje; – przedstawia w parze jedną swoją pasję lub zaletę.	– tworzy spójną auto- prezentację; – uzasadnia, co oznacza dla niego „być sobą”.	prezentacji i informacja zwrotna nastawiona na mocne strony.
Temat 4: Notatka kluczem do sukcesu. [s. 18–21] Cel: Poznasz kilka sposobów notowania i zalety każdego z nich. Nauczysz się dobierać rodzaj notatki do tematu.	1	Tekst: tekst informacyjny o notowaniu. Zagadnienia: różne metody notowania: notatka tradycyjna, notatka punktowa, tabela, mapa myśli, słoneczko, sketchnotka; bank ikon; dobór formy notatki do celu uczenia się.	PP: 4.1, 4.8, 6.1. Moduł uczenia się: rozwijanie strategii za- pamiętywania, selekcji informacji i organizowania wiedzy.	Warsztat notowania: porównywanie różnych form notatki, wykonywanie krótkich ćwiczeń do każdej metody, tworzenie banku ikon i plakatu grupowego o sposobach notowania.	Uczeń: – odróżnia tradycyjną notatkę od notatki graficznej; – tworzy prostą notatkę w punktach; – przygotowuje proste ikony do wybranych haseł; – przy pomocy nauczyciela dobiera formę notatki do zadania.	Uczeń: – samodzielnie wybiera adekwatną formę notatki do celu uczenia się; – selekcjonuje najważniejsze informacje z tekstu; – tworzy funkcjonalną mapę myśli, tabelę lub sketchnotkę; – wyjaśnia, dlaczego notowanie pomaga zapamiętywać.	– Samoocena: „Która metoda notowania pomaga mi najbardziej i dlaczego?”. – Portfolio: bank ikon lub wybrana notatka graficzna trafia do teczek ucznia. – OK: plakat grupowy z metodami notowania zostaje wykorzystany jako pomoc klasowa.
Temat 5: Sekrety wyrazów – głoski, litery i sylaby. [s. 22–24] Cel: Przećwiczysz odróżnianie	2	Tekst: tekst informacyjny o alfabecie, głoskach, literach i sylabach. Zagadnienia: alfabet, kolejność	PP: 3.8, 3.10. Moduł językowy: podstawy fonetyki i ortografii jako narzędzia poprawnego	Neurodydaktyka: ćwiczenia alfabetyczne na materiale bliskim uczniom, rymowanka sylabizowana z rytmem i ruchem, notatka	Uczeń: – porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej; – odróżnia literę od głoski w prostych przykładach;	Uczeń: – analizuje wyrazy z dwuznakami i rozbieżno- ściami między liczbą liter a głosek;	– Kryteria sukcesu: uczeń poprawnie rozdzieli głoski, litery i sylaby w podanych wyrazach. – OK: sprawdzanie

głosek od liter. Poznasz zasady przenoszenia wyrazów.		alfabetyczna, głoska, litera, samogłoska, spółgłoska, sylaba, liczba głosek/ liter/ sylab, dzielenie i przenoszenie wyrazów.	zapisu i czytania.	rysunkowa o różnicy między głoską a literą.	– wskazuje samogłoski i spółgłoski; – dzieli proste wyrazy na sylaby.	– poprawnie liczy głoski, litery i sylaby w trudniejszych wyrazach; – stosuje zasady przenoszenia wyrazów do nowej linii; – wyjaśnia praktyczne zastosowanie alfabetu.	odpowiedzi w parach po ułożeniu własnych pytań do tekstu o alfabecie. – Portfolio: notatka rysunkowa „Litery widzę, głoski słyszę”.
Temat 6: Malujemy pędzlem i słowem. [s. 25–28] Cel: Poznasz znaczenie słowa „autoportret”. Spróbujesz w ciekawy sposób opisać czyjaś twarz. Dowiesz się, co to jest epitet i kiedy warto go stosować.	1	Teksty: Wanda Chotomska, „Autoportret” – fragment; autoportrety malarskie: m.in. Henri Matisse, Tamara Łempicka, Peter Paul Rubens, Anna Bilińska, Vincent van Gogh, Frida Kahlo. Zagadnienia: autoportret, opis twarzy, epitet, słownictwo opisujące	PP: 2.8, 4.5, 4.8. Moduł kulturowy: kontakt z malarstwem i poezją; autoportret jako forma wyrażania siebie. Moduł językowy: epitet jako środek wzbogacający opis i uruchamiający wyobraźnię odbiorcy.	Przekład intersemiotyczny: porównanie autoportretów malarskich i słownego autoportretu Wandy Chotomskiej. Warsztat opisu: tworzenie autoportretu plastycznego, opis twarzy z użyciem słownictwa z podręcznika. Działanie twórcze: projekt „Skrzydła Mocy” – epitety, wartości i supermoce zapisane na piórach.	Uczeń: – rozpoznaje autoportret jako przedstawienie samego autora; – wskazuje w tekście cechy wyglądu podmiotu lirycznego; – tworzy proste epitety typu przymiotnik + rzeczownik; – opisuje twarz w kilku zdaniach z pomocą banku słów.	Uczeń: – wyjaśnia funkcję epitetu w opisie; – porównuje różne sposoby tworzenia autoportretu; – redaguje plastyczny opis twarzy z bogatym słownictwem; – dobiera epitety świadomie, aby wzbogacić wypowiedź.	– Portfolio: autoportret plastyczny lub słowny oraz projekt „Skrzydła Mocy”. – Ewaluacja: klasowa galeria autoportretów i krótka informacja zwrotna: „Co zapamiętałem z opisu?”. – Kryteria sukcesu: opis zawiera szczegóły wyglądu i co najmniej trzy trafne epitety.

		wygląd, zależność między obrazem a słowem.					
Temat 7: Dlaczego warto być sobą? [s. 29– 32] Cel: Dowiesz się, dlaczego bycie sobą jest ważne. Zastanowisz się nad tym, jak opinia innych wpływa na Twoje samopoczucie.	1	Tekst: Michel Piquemal, „Nauki mędrca”. Zagadnienia: bycie sobą, opinie innych, obmowa, samoakcepta- cja, niezależność myślenia, przesłanie tekstu, rutyna „5 × Dlaczego”.	PP: 2.5, 5.1, 5.2. Moduł filozoficzny: refleksja nad samoakcepta- cją, odwagą bycia sobą i wpływem opinii innych na zachowanie człowieka.	Praca z tekstem: uzupełnianie tabeli zachowań mędrca, syna i kupców; analiza przesłania przypowieści. Krytyczne myślenie: rutyna „5 × Dlaczego” prowadząca od problemu do jego głębszej przyczyny. Dyskusja: rozmowa o ocenianiu innych, popularności, akceptacji i prawie do własnej drogi.	Uczeń: – odtwarza przebieg wydarzeń w przypowieści; – nazywa emocje związane z obmową i oceną innych; – wskazuje cytaty stanowiący przesłanie utworu; – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, czego ojciec chciał nauczyć syna.	Uczeń: – samodzielnie wyjaśnia sens nauki przekazanej przez mędrca; – przeprowa- dza pełną rutynę „5 × Dlaczego”; – argumentuje, dlaczego warto zachować niezależność wobec cudzych opinii; – odnosi przesłanie tekstu do relacji rówieśniczych.	– Kryteria sukcesu: uczeń potrafi wyjaśnić przesłanie tekstu i podać przykład sytuacji, w której warto pozostać sobą. – Portfolio: zakładka z wybranym cytatem i krótkim uzasadnieniem wyboru. – Samoocena: zdanie kończące: „Najważniejsza myśl z tej lekcji to...”.
Temat 8: Dzień tematyczny: Między- narodowy Dzień Kropki. [s. 33–36] Cel: Zastanowisz się nad tym, czym jest kreatywność	2	Teksty: Peter H. Reynolds, „Kropka”; Serge Bloch, „Wielka historia małej kreski” – fragment; Kobi Yamada, „Co	PP: 4.6, 5.4, 5.5. Moduł kulturowo- filozoficzny: kreatywność, poczucie sprawczości, rola wsparcia i budowanie wiary we	Praca z tekstem: analiza historii Vashti, rozmowa o małej kresce i o pomyśle, który „chodzi za bohaterem”. Burza mózgów: skojarzenia do słowa „kreatywność” oraz sposoby	Uczeń: – wskazuje problem Vashti na początku opowieści; – nazywa emocje bohaterki i chłopca; – podaje przykład własnego pomysłu lub pasji;	Uczeń: – interpretuje metaforyczny sens kropki, kreski i pomysłu jako początku działania; – wyjaśnia rolę konstruktyw- nej informacji zwrotnej;	– Ewaluacja: wystawa wszystkich prac jako gest docenienia każdego ucznia. – OK: uczeń kończy zdanie: „Mój pierwszy krok do kreatywności to...”.

i odnajdziesz ją w sobie.		robisz z pomysłem?” – fragment. Zagadnienia: kreatywność, odwaga twórcza, pomysł, talent, wsparcie mentora, pokonywanie barier, twórcze rozwiązywanie problemów.	własne możliwości.	rozwiązywania codziennych problemów. Ekspresja twórcza: przedstawienie własnych pasji dowolną techniką plastyczną i organizacja klasowej wystawy.	– wykonuje pracę plastyczną obrazującą wybrany pomysł.	– wskazuje, co może blokować realizację pomysłów, i jak można sobie z tym poradzić; – tworzy spójną wypowiedź o znaczeniu kreatywności.	– Portfolio: praca plastyczna lub mapa skojarzeń „kreatywność”.
Temat 9: Czas na czasownik. [s. 37–39] Cel: Przypomnisz sobie podstawowe informacje na temat czasownika. Dowiesz się, jak się zapisuje „nie” z czasownikami.	1	Tekst: materiał językowy i ćwiczeniowy z podręcznika. Zagadnienia: czasownik, czynności, stany, pytania czasownika, wyszukiwanie czasowników w tekście, pisownia „nie” z czasownikami.	PP: 3.1, 3.8, 3.10. Moduł językowy: rozpoznawanie czasownika jako części mowy oraz stosowanie zasady rozdzielnej pisowni „nie” z czasownikami.	Diagnoza i utrwalenie: wyszukiwanie czasowników w zdaniach, analiza definicji, praca z rysunkiem czasownikowego stworka. Grywalizacja: czasownikowe kalambury i ewentualnie dobble czasownikowe. Praca w parach: tworzenie historii z czasownikami zapisanymi z przeczeniem „nie”.	Uczeń: – wskazuje czasowniki w prostych zdaniach; – odróżnia czasowniki nazywające czynności od czasowników nazywających stany; – stosuje zasadę rozdzielnej pisowni „nie” z czasownikami w prostych przykładach.	Uczeń: – samodzielnie klasyfikuje czasowniki jako czynności lub stany; – wyszukuje czasowniki w tekście ciągłym; – tworzy rozbudowaną historię z poprawnym zapisem czasowników z przeczeniem „nie”; – wyjaśnia zasadę pisowni własnymi słowami.	– NaCoBeZU: rozpoznaję czasowniki, wiem, które nazywają czynności i stany, zapisuję „nie” z czasownikami oddzielnie. – OK: autodiagnoza po zadaniu w parach: „Potrafię / jeszcze ćwiczę...”. – Portfolio: karta lub notatka z czasownikowym stworkiem.

Temat 10: Misja odmiana! Tajemnice czasownika. [s. 40–42] Cel: Sprawdzisz, jak się odmieniają czasowniki. Określisz formę gramatyczną czasowników.	2	Tekst: materiał językowy i ćwiczeniowy z podręcznika. Zagadnienia: odmiana czasownika przez osoby, liczby, czasy i rodzaje; forma gramatyczna czasownika; bezokolicznik; osobowe i nieosobowe formy czasownika; formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>.	PP: 3.1, 3.10. Moduł językowy: systematyzowanie wiedzy o czasowniku i świadome posługiwanie się formami gramatycznymi w wypowiedzi.	Praca analityczna: określanie formy czasownika w tabeli, porównywanie form: <i>czyta</i>, <i>czytam</i>, <i>przeczytaliśmy</i>. Myślenie wizualne: notatka o kategoriach gramatycznych czasownika z ruchomymi elementami. Ćwiczenie utrwalające: wskazywanie form osobowych i nieosobowych, stosowanie poprawnych form czasownika w zdaniach.	Uczeń: – odmienia czasowniki przez osoby i liczby; – rozpoznaje czas przeszły, teraźniejszy i przyszły; – wskazuje bezokolicznik jako formę zakończoną na <i>-ć</i> lub <i>-c</i>; – za pomocą tabeli określa podstawowe formy czasownika.	Uczeń: – samodzielnie określa osobę, liczbę, czas i rodzaj czasownika; – rozpoznaje formy czasu przyszłego prostego i złożonego; – identyfikuje formy nieosobowe na <i>-no</i>, <i>-to</i>; – poprawnie stosuje trudniejsze formy czasowników: <i>umiem</i>, <i>rozumiem</i>, <i>wziął</i>, <i>wzięła</i>, <i>szedłem</i>.	– Kryteria sukcesu: uczeń poprawnie określa formę gramatyczną wybranych czasowników. – Portfolio: notatka o odmianie czasownika lub karta pracy z ruchomymi elementami. – OK: szybka autodiagnoza: „umiem określić osobę, liczbę, czas, rodzaj / potrzebuję powtórki”.
Temat 11: Czy każda nasza wypowiedź jest zdaniem? [s. 43–45] Cel: Dowiesz się, czym jest wypowiedzenie. Nauczysz się odróżniać zdanie od równoważnika zdania.	1	Tekst: materiał językowy i ćwiczeniowy z podręcznika. Zagadnienia: wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania, czasownik w formie osobowej,	PP: 3.4, 3.10. Moduł językowy: świadome rozpoznawanie i budowanie wypowiedzeń w zależności od obecności osobowej formy czasownika.	Praca z pojęciami: porównywanie komunikatów „Maluję autoportret” i „Malowanie autoportretu”. Ćwiczenia praktyczne: rozpoznawanie zdań i równoważników zdań, wskazywanie czasowników osobowych.	Uczeń: – odróżnia zdanie od równoważnika zdania w prostych przykładach; – wskazuje czasownik w formie osobowej; – przy pomocy nauczyciela przekształca równoważnik zdania w zdanie.	Uczeń: – samodzielnie klasyfikuje wypowiedzenia jako zdania lub równoważniki zdań; – przekształca komunikaty robota z równoważników w zdania; – wyjaśnia różnicę między	– NaCoBeZU: rozpoznaję czasownik osobowy, wiem, czy wypowiedzenie jest zdaniem czy równoważnikiem. – OK: szybka klasyfikacja wypowiedzeń na kartach pracy. – Samoocena: uczeń kończy

		przekształcanie równoważników zdań w zdania.		Ruch i drama: reakcja uczniów na obecność „króla zdania”, czyli czasownika w formie osobowej.		zdaniem a równoważnikiem, odwołując się do formy czasownika.	zdanie: „Równoważnik zdania rozpoznaję po tym, że...”.
Temat 12: Tworzymy plan ramowy. [s. 46–49] Cel: Nauczysz się tworzyć plan ramowy. Wykorzystasz informacje na temat zdania i równoważnika zdania.	1	Tekst: Marek Michalak, „Historia o akceptacji. Stoję murem za Bartkiem”. Zagadnienia: plan ramowy, kolejność chronologiczna, zdanie, równoważnik zdania, akceptacja, empatia, prawo do błędu, kulturalne zwracanie uwagi.	PP: 4.2, 4.8. Moduł filozoficzny: akceptacja, empatia, odwaga cywilna, reagowanie na pomyłki i wykluczenie. Moduł językowy: porządkowanie wydarzeń i zapisywanie planu w jednolitej formie.	Praca z tekstem: analiza sytuacji Bartka, Miłosza i pani Temperówki; rozmowa o popełnianiu błędów. Strukturyzacja: układanie pomieszanego planu wydarzeń w kolejności chronologicznej. Ćwiczenia językowe: przekształcanie zdań w równoważniki i równoważników w zdania; przygotowanie planu własnego dnia.	Uczeń: – odtwarza główne wydarzenia tekstu w kolejności chronologicznej; – wyjaśnia, czym jest plan ramowy; – przy pomocy nauczyciela zapisuje punkty planu jako równoważniki zdań; – nazywa postawę empatii Miłosza wobec kolegi.	Uczeń: – samodzielnie tworzy poprawny plan ramowy tekstu; – konsekwentnie stosuje jedną formę zapisu punktów planu; – wyjaśnia, dlaczego warto reagować na niesprawiedliwą ocenę; – prowadzi krótką argumentację o znaczeniu akceptacji i prawa do błędu.	– Kryteria sukcesu: plan zawiera najważniejsze wydarzenia, jest chronologiczny i zapisany jednolicie. – Portfolio: plan ramowy tekstu lub pięciopunktowy plan dnia. – Samoocena: uczeń zaznacza, czy jego plan jest pełny, uporządkowany i konsekwentny.
Temat 13: Co już wiesz? Co umiesz? [s. 50–53] Cel: Sprawdzisz, co już potrafisz po	1	Tekst: Álex Rovira, Francesc Miralles, „Księżę, który chciał być żabą. Najprościej	PP: 1.1, 2.1, 3.1, 4.1. Moduł scalający: powtórzenie i diagnoza umiejętności literackich,	Praca z tekstem: czytanie fragmentu, zadania sprawdzające rozumienie fabuły i przesłania. Diagnoza umiejętności:	Uczeń: – wskazuje prawdziwe informacje na podstawie tekstu; – określa narratora, miejsce	Uczeń: – interpretuje radę dziewczyny i wyjaśnia sens samoakceptacji; – uzasadnia wybór pojęcia	– Ewaluacja: karta podsumowująca dział lub praca na stacjach zadaniowych. – OK: analiza błędów

zakończeniu działu, i wykorzy- stasz poznane wiadomości w pracy z tekstem.		jest być sobą” – fragment. Zagadnienia: podsumowa- nie działu, czytanie ze zrozumie- niem, świat przedstawio- ny, narrator, emocje bohatera, samoakcepta- cja, toleran- cja, epitet, głoska, litera, sylaba, czasownik, zdanie i równoważ- nik zdania.	językowych oraz osobistych po zakończeniu działu. Moduł filozoficzny: samoakcepta- cja, autentycz- ność i rozumie- nie własnej wartości.	wyszukiwanie epitetów, podział wyrazów na sylaby, głoski i litery, określanie form czasownika, rozpoznawanie zdania i równo- ważnika zdania. Alternatywnie: stacje zadaniowe podsumowujące dział.	wydarzeń i emocje bohatera; – wyszukuje w tekście podstawowe epitety i czasowniki; – wykonuje proste zadania fonetyczne i gramatyczne przy pomocy nauczyciela.	najlepiej pasującego do wymowy tekstu; – samodzielnie wykonuje pełny test czujności gramatyczno- ortograficznej; – formułuje spójny wniosek o przesłaniu utworu.	i wskazanie zagadnień do powtórzenia. – Portfolio: karta samooceny „Co już wiem? Co jeszcze ćwiczę?”.
Temat 14. Laboratorium projektów i doświadczeń: Książka o mnie. [s. 54] Cel: Przygotuję twórczą minipublika- cję lub prezentację o sobie, wykorzystując poznane sposoby opowiadania,	1	Tekst kultury: autorska minipublika- cja ucznia „Książka o mnie” lub nagranie autoprezen- tacyjne. Zagadnienia: autoprezen- tacja, autopor- tret plastycz- ny i słowny, notatka graficzna, mapa myśli,	PP: 4.6, 5.1, 5.4. Moduł projektowy: twórcze wykorzystanie wiedzy z działu do przygotowa- nia wypowiedzi o sobie i wła- stych zain- teresowaniach.	Praca projektowa: przygotowanie krótkiego nagrania o sobie, banku 20 ikon albo minipublikacji „Książka o mnie”. Interdyscyplinar- ność: połączenie języka, plastyki, autoprezentacji i myślenia wizualnego. OK: praca według jasnych kryteriów sukcesu.	Uczeń: – wybiera jedną formę projektu; – przygotowuje prosty autoportret lub notatkę o sobie; – zachowuje czytelność i podstawowy porządek pracy; – prezentuje wybrany element swojej pracy w bezpiecznej formie.	Uczeń: – tworzy kompletną i spójną mini- publikację o sobie; – świadomie dobiera formy wypowiedzi: opis, notatkę, mapę myśli, cytat, autoportret; – dba o estetykę, język i orygi- nalność pracy;	– Kryteria sukcesu: praca zawiera wymagane elementy, jest przejrzysta, staranna i mówi coś prawdziwe- go o autorze. – Portfolio: gotowa minipublikacja, bank ikon lub nagranie auto- prezentacyjne. – Samoocena: uczeń wskazuje

opisu i notowania.		bank ikon, cytaty, opowieść o wakacjach, estetyka i spójność pracy.				– dokonuje autorefleksji nad własnymi mocnymi stronami i stylem uczenia się.	element, z którego jest najbardziej dumny, oraz jedną rzecz do poprawy.
--------------------	--	---	--	--	--	--	---

ROZDZIAŁ II: „POŚRÓD SŁÓW I ZNACZEŃ”

Wiodąca kompetencja przyszłości: Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (język jako narzędzie krytycznego myślenia, świadomego komunikowania i interpretacji świata słowa).

Ramy czasowe: ok. 20 godzin dydaktycznych.

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Temat 15: Potocznie – czyli jak? Tworzymy słownik wyrazów potocznych. [s. 56–58] Cel: Dowiesz się, czym są wyrazy potoczne i kiedy można ich używać. Sporządzisz słownik wyrazów potocznych.	1	Tekst: Joanna Olech, „Dynastia Miziołków” – fragmenty. Zagadnienia: wyrazy potoczne, język oficjalny i nieoficjalny, kultura wypowiedzi, zastępowanie słownictwa potocznego neutralnym, budowa hasła słownikowego, słownik wyrazów potocznych.	PP: 1.3, 3.5, 3.6, 3.10. Moduł językowy i medialny: świadomy dobór słownictwa do sytuacji komunikacyjnej, odbiorcy i celu wypowiedzi.	Praca z tekstem i warsztat językowy: rozmowa o słowach używanych z rówieśnikami i dorosłymi, lektura fragmentu, zadanie prawda/fałsz, wyszukiwanie wyrazów potocznych, zastępowanie ich oficjalnymi odpowiednikami, praca w grupach nad słownikiem.	Uczeń: – wskazuje wyrazy potoczne w tekście; – rozpoznaje sytuacje, w których należy unikać potoczności; – przy pomocy nauczyciela podaje oficjalne odpowiedniki wybranych słów.	Uczeń: – wyjaśnia funkcję słownictwa potocznego w tekście literackim; – świadomie dobiera styl wypowiedzi do sytuacji; – tworzy uporządkowany alfabetycznie słownik wyrazów potocznych z oficjalnymi odpowiednikami.	– Kryteria sukcesu: rozpoznaję wyraz potoczny, wiem, kiedy go użyć, i potrafię zastąpić go wyrazem neutralnym. – Portfolio: karta „Mój słownik wyrazów potocznych”.

Temat 16: Słowa są jak... [s. 59–61] Cel: Dowiesz się, czym jest porównanie. Przekonasz się, że potrafisz tworzyć porównania.	1	Tekst: Zofia Beszczyńska, „wiersze”. Zagadnienia: podmiot liryczny, obrazowanie poetyckie, porównanie, wyrazy porównujące: <i>jak, jakby, niczym, niby, na kształt</i>; tworzenie i uzasadnianie porównań.	PP: 2.6, 2.8. Moduł kulturowy: poezja jako przestrzeń wyobraźni, dostrzegania podobieństw i twórczego użycia języka.	Praca z wierszem: rozmowa o tym, skąd poeci biorą pomysły, lektura wiersza, wskazywanie porównań, uzupełnianie znanych porównań nazwami zwierząt, tworzenie własnych porównań i uzasadnianie ich trafności. Neurodydaktyka: zabawa w kręgu „Nasza klasa jest jak...”, wizualizacja budowy porównania jako połączenia dwóch elementów.	Uczeń: – rozpoznaje porównania z użyciem słów: <i>jak, niczym, niby</i>; – podaje proste przykłady porównań; – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, po co porównanie pojawia się w tekście.	Uczeń: – samodzielnie wyszukuje i omawia funkcję porównań w wierszu; – tworzy oryginalne porównania i uzasadnia ich trafność; – wyjaśnia, jak porównanie pomaga lepiej wyobrazić sobie opisywane zjawisko.	– Kryteria sukcesu: rozpoznaje porównanie, wskazując łącznik i potrafię stworzyć własny przykład. – Portfolio: karta z autorskimi porównaniami.
Temat 17: Tak samo czy zupełnie inaczej. O synonimach i antonimach. [s. 62–64] Cel: Nauczysz się rozpoznawać synonimy i antonimy oraz stosować je, aby unikać powtórzeń.	1	Teksty i materiał: ćwiczenia językowe z podręcznika, przykładowy tekst z powtórzeniami. Zagadnienia: synonim, wyraz bliskoznaczny, antonim, wyraz przeciwstawny, bogacenie słownictwa, unikanie powtórzeń, stosowność językowa.	PP: 3.6, 3.10. Moduł językowy: rozwijanie zasobu leksykalnego i precyzji wypowiedzi.	Warsztat słownikowy: wyszukiwanie różnych nazw tych samych przedmiotów, dobieranie synonimów do słowa hobby, poprawianie tekstu z powtórzeniami, analiza sytuacji użycia słów potocznych, zabawa w kręgu z synonimami i antonimami.	Uczeń: – dobiera proste synonimy do znanych wyrazów; – wskazuje podstawowe antonimy; – przy pomocy nauczyciela poprawia powtórzenia w krótkiej wypowiedzi.	Uczeń: – świadomie dobiera synonimy zależnie od kontekstu; – wyjaśnia różnicę między synonimem a antonimem; – redaguje tekst bez zbędnych powtórzeń i bez nieuzasadnionego słownictwa potocznego.	– OK: ocena koleżeńska poprawionego tekstu według kryteriów: mniej powtórzeń, trafniejsze słowa, styl zgodny z sytuacją. – Portfolio: bank synonimów i antonimów.

Temat 18: Listy do dzieci – kilka słów o budowie listu. [s. 65–68] Cel: Dowiesz się, jak jest zbudowany list. Napiszesz list.	1	Teksty: list autorek podręcznika do czwartoklasistów; C.S. Lewis, „Listy do dzieci” – fragment. Zagadnienia: budowa listu, miejsce i data, nagłówek, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, pozdrowienie, podpis, postscriptum, akapit, wielka litera w zwrotach do adresata.	PP: 4.3, 4.7, 4.8. Moduł komunikacyjny: list jako osobista forma wypowiedzi służąca budowaniu relacji i przekazywaniu ważnych myśli.	Warsztat pisania: rozmowa o listach tradycyjnych i elektronicznych, analiza schematu listu, wskazywanie elementów w liście C.S. Lewisa, wspólne redagowanie listu oraz kolorowe oznaczanie jego części.	Uczeń: – wymienia podstawowe części listu; – wskazuje w liście miejsce, datę, nagłówek, podpis; – przy pomocy nauczyciela redaguje krótki list według schematu.	Uczeń: – samodzielnie redaguje list z zachowaniem wszystkich elementów kompozycyjnych; – poprawnie stosuje akapity i zwroty grzecznościowe; – wyjaśnia, dlaczego w listach wyrazy odnoszące się do adresata zapisuje się wielką literą.	– Kryteria sukcesu: list zawiera wszystkie obowiązkowe elementy i jest zapisany czytelnie. – Portfolio: notatka graficzna „Budowa listu”.
Temat 19: Dzień tematyczny: Międzynarodowy Dzień Pisania Listów. [s. 68–70] Cel: Przećwiczysz pisanie listów i adresowanie koperty.	1	Teksty i materiał: informacja o Międzynarodowym Dniu Pisania Listów, przykład listu, schemat adresowania koperty, obraz Émile’a Muniere „Dziewczyna z listem”. Zagadnienia: części listu, list do siebie w przyszłości, kapsuła czasu, adresat, nadawca, odbiorca, adresowanie koperty, zalety i wady komunikacji tradycyjnej i cyfrowej.	PP: 4.3, 4.7, 5.2. Moduł komunikacyjny i kulturowy: list jako forma autentycznej komunikacji, refleksji i pamięci.	Praca warsztatowa: dopasowywanie części listu, przygotowanie papeterii i koperty, pisanie listu do siebie z przyszłości, tworzenie klasowej kapsuły czasu, rozmowa o obrazie i o zmianach w komunikacji.	Uczeń: – dopasowuje części listu do ich nazw; – zapisuje prosty list według wzoru; – przy pomocy nauczyciela wskazuje dane nadawcy i adresata na kopercie.	Uczeń: – samodzielnie pisze list do siebie z przyszłości; – poprawnie adresuje kopertę; – porównuje komunikację tradycyjną i współczesną, wskazując ich zalety i ograniczenia.	– Portfolio: list do siebie lub karta samooceny pisania listu. – Samoocena: sprawdzam, czy mój list zawiera wszystkie elementy.

Temat 20: Rzeczownik i (nie)przypadkowa drużyna. [s. 71–74] Cel: Przypomnisz sobie informacje o rzeczowniku. Poznasz przypadki.	2	Materiał językowy: ćwiczenia z podręcznika i ilustracja rzeczownikowego stworka. Zagadnienia: rzeczownik, pytania kto? co?, nazwy osób, rzeczy, roślin, zjawisk, miejsc i pojęć; liczba, rodzaj, odmiana przez przypadki, nazwy i pytania przypadków, sposoby zapamiętywania kolejności przypadków.	PP: 3.1, 3.10. Moduł językowy: systematyzowanie wiedzy o rzeczowniku i budowanie świadomości fleksyjnej.	Neurodydaktyka: burza mózgów „Co pamiętamy o rzeczowniku?”, uzupełnianie stworka rzeczownikowego, klasyfikowanie rzeczowników, praca z tabelą rodzajów, odmiana wyrazu kot przez przypadki, fiszki i zdania mnemotechniczne.	Uczeń: – rozpoznaje rzeczowniki i określa, co nazywają; – określa liczbę i podstawowy rodzaj rzeczownika; – wymienia przypadki z pomocą tabeli i odmienia łatwy rzeczownik według wzoru.	Uczeń: – samodzielnie określa liczbę, rodzaj i przypadek rzeczownika; – poprawnie odmienia rzeczowniki w liczbie pojedynczej i mnogiej; – wyjaśnia, jak pytania przypadków pomagają ustalić formę rzeczownika.	– Kryteria sukcesu: wiem, co nazywa rzeczownik, określam jego liczbę i rodzaj, znam nazwy i pytania przypadków. – Portfolio: karta „(Nie)przypadkowa drużyna”.
Temat 21: Dlaczego warto wyrażać swoje zdanie? [s. 75–79] Cel: Poznasz pojęcia opinia i argument. Nauczysz się je odróżniać.	1	Tekst: Michał Rusinek, Aneta Żałazińska, „Kurs fotografii, czyli o tym, co to jest przekonywanie”. Zagadnienia: opinia, argument, zwroty służące wyrażaniu opinii, kultura dyskusji, uzasadnianie stanowiska, konsekwencje decyzji.	PP: 1.6, 2.8, 4.4. Moduł komunikacji no-filozoficzny: świadome wyrażanie własnego zdania i wspieranie go argumentami.	Praca z tekstem i dyskusja: rozpoznawanie opinii, ćwiczenia w parach, analiza postawy Zosi, drzewko decyzyjne, formułowanie argumentów z różnych perspektyw, minidebata klasowa.	Uczeń: – odróżnia opinię od informacji w prostych przykładach; – używa wybranych zwrotów: <i>moim zdaniem, uważam, że</i>; – przy pomocy nauczyciela podaje argument do swojej opinii.	Uczeń: – formułuje jasną opinię i logicznie ją uzasadnia; – przewiduje argumenty drugiej strony; – uczestniczy w dyskusji, zachowując kulturę wypowiedzi.	– Kryteria sukcesu: potrafię powiedzieć, co myślę, i podać powód, dlaczego tak uważam. – OK: informacja zwrotna po wypowiedzi: opinia – argument – jasność wypowiedzi.
Temat 22: Sztuka odmawiania,	1	Tekst: Marek Michalak, „Historia	PP: 1.4, 5.5, 7.6.	Praca z tekstem: analiza zachowania	Uczeń:	Uczeń:	– OK: scenka zawiera spokojną odmowę,

czyli czym jest asertywność. [s. 80–83] Cel: Nauczysz się formułować argumenty i dowiesz się, czym jest asertywność.		o własnym zdaniu. Pani z tramwaju”. Zagadnienia: asertywność, grzeczna odmowa, własne zdanie, granice, argumentowanie, kultura wypowiedzi, szacunek wobec rozmówcy.	Moduł filozoficzny: odwaga wyrażania własnego zdania, ochrona granic i komunikacja bez agresji.	Miłosza, rozmowa o argumentach babci i pani w tramwaju, ćwiczenia w formułowaniu odmowy, scenki asertywne w grupach, refleksja nad własnymi doświadczeniami.	– wyjaśnia prostymi słowami, czym jest asertywność; – wskazuje sytuacje, w których bohater mówi „nie”; – formułuje krótką, grzeczną odmowę według wzoru.	– analizuje korzyści wynikające z asertywności; – tworzy odmowę zawierającą uzasadnienie i ewentualną propozycję alternatywy; – wskazuje, jak asertywność chroni przed presją i wykorzystywaniem.	argument i szacunek wobec rozmówcy. – Samoocena: kończę zdanie: „Asertywność może mi pomóc, gdy...”.
Temat 23: Niesforne przypadki – ćwiczymy odmianę rzeczownika. [s. 84] Cel: Utrwalisz odmianę rzeczownika przez przypadki.	1	Materiał językowy: ćwiczenia utrwalające odmianę rzeczowników przez przypadki i liczby. Zagadnienia: nazwy i pytania przypadków, odmiana rzeczownika w liczbie pojedynczej i mnogiej, poprawność form fleksyjnych.	PP: 3.1, 3.10. Moduł językowy: praktyczne utrwalenie deklinacji rzeczownika.	Gry językowe: przypadkowy łańcuszek w kole, wędrujący zeszyt, tworzenie rzeczowników z liter wyrazu „krasnołudek” i ich odmiana, praca z fiszkami przypadków.	Uczeń: – wymienia przypadki z pomocą notatki; – odmienia rzeczownik według wzoru; – poprawia wybrane błędy po informacji zwrotnej.	Uczeń: – płynnie odmienia rzeczowniki przez przypadki i liczby; – samodzielnie sprawdza poprawność form; – stosuje poprawne formy rzeczowników w zdaniach.	– Samoocena: sprawdzam, czy potrafię wymienić przypadki i pytania bez zerkania do notatek. – OK: poprawność odmiany sprawdzana w parach.
Temat 24: Tajniki polskiej ortografii: pisownia rzeczowników wielką i małą literą. [s. 85–86] Cel: Poznasz regułę	1	Materiał językowy: ćwiczenia ortograficzne z podręcznika. Zagadnienia: rzeczowniki własne i pospolite, nazwy osób, zwierząt, miejsc,	PP: 46089. Moduł językowy: świadome stosowanie zasad ortograficznych związanych z nazwami własnymi	Ćwiczenia ortograficzne: klasyfikowanie rzeczowników, rozwiązywanie zagadek, drużynowe dopisywanie nazw własnych do pospolitych, tworzenie historii	Uczeń: – odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych w prostych przykładach; – zapisuje podstawowe nazwy własne wielką literą;	Uczeń: – uzasadnia pisownię wielką lub małą literą; – poprawnie stosuje nazwy własne w krótkiej historii; – tworzy własne nazwy i zapisuje je zgodnie z regułą ortograficzną.	– Kryteria sukcesu: potrafię odróżnić nazwę własną od pospolitej i poprawnie ją zapisać. – OK: sprawdzanie tabeli

wyjaśniającą, kiedy rzeczowniki zapisujemy wielką, a kiedy małą literą.		państw, rzek, gór, planet i świąt, zasada wielkiej i małej litery.	i pospolitymi.	z nazwami własnymi, wymyślanie nazw dla miasta, planety, bohatera lub święta.	– korzysta z tabeli klasyfikacyjnej.		rzeczowników w parach.
Temat 25: Tajniki polskiej ortografii. Pisownia „nie” z rzeczownikami. [s. 87–88] Cel: Dowiesz się, jak piszemy rzeczowniki z przeczeniem „nie”.	1	Materiał językowy: ćwiczenia ortograficzne z podręcznika. Zagadnienia: przeczenie „nie” z rzeczownikami, łączna pisownia, odróżnienie od pisowni „nie” z czasownikami, tworzenie rzeczowników z „nie”, nazwy miejsc zawierające rzeczownik z „nie”.	PP: 46089. Moduł językowy: zapamiętanie i stosowanie zasady łącznej pisowni „nie” z rzeczownikami.	Praca ortograficzna: przypomnienie pisowni „nie” z czasownikami, analiza rzeczownika „nieporozumienie”, wyszukiwanie rzeczowników i tworzenie form z „nie”, projekt „Idealna kraina”, rebusy, plan miasta z nazwami typu Plac Niepewności.	Uczeń: – zna zasadę łącznej pisowni „nie” z rzeczownikami; – tworzy proste przykłady rzeczowników z „nie”; – zapisuje je poprawnie według wzoru.	Uczeń: – odróżnia pisownię „nie” z rzeczownikami od pisowni „nie” z czasownikami; – stosuje zasadę w zdaniach i nazwach własnych; – wyjaśnia regułę własnymi słowami.	– Kryteria sukcesu: wiem, że „nie” z rzeczownikami zapisuję łącznie, i potrafię podać przykłady. – Portfolio: ortograficzna karta „nie + rzeczownik”.
Temat 26: Co już wiesz? Co umiesz? [s. 89–91] Cel: Sprawdzisz, co już potrafisz po zakończeniu rozdziału, i wykorzystasz poznane wiadomości w pracy z tekstem.	1	Tekst: Justyna Bednarek, „Wnuczka antykwariusza” – fragment. Zagadnienia: czytanie ze zrozumieniem, budowa listu, argumentowanie, porównania, antonimy, synonimy, rzeczowniki	PP: 1.2, 2.1, 3.1, 4.4. Moduł scalający: diagnoza i utrwalenie wiadomości językowych, literackich i komunikacyjnych z rozdziału II.	Diagnoza umiejętności: odpowiedzi do tekstu, analiza listu, argumentowanie, tworzenie porównań, dobieranie antonimów i synonimów, wskazywanie rzeczowników własnych i pospolitych, ocena prawdziwości	Uczeń: – odpowiada na podstawowe pytania do tekstu; – wskazuje elementy listu; – rozpoznaje podstawowe synonimy, antonimy i rzeczowniki; – wykonuje zadania powtórzeniowe przy pomocy nauczyciela.	Uczeń: – samodzielnie rozwiązuje zadania podsumowujące; – redaguje krótką odpowiedź w formie listu; – uzasadnia opinię argumentem; – poprawnie odmienia rzeczownik i klasyfikuje rzeczowniki własne oraz pospolite.	– Ewaluacja: karta podsumowująca dział lub praca na stacjach zadaniowych. – Samoocena: „Co już wiem? Co jeszcze ćwiczę?”.

		własne i pospolite, odmiana rzeczownika, pisownia wielką i małą literą.		stwierdzeń o rzeczowniku, odmiana wyrazu „list”. Alternatywnie: lekcja z przesiadką – stacje zadaniowe z materiału nauczyciela.			
Temat 27. Laboratorium projektów i doświadczeń: To samo można powiedzieć na wiele sposobów. [s. 92] Cel: Przygotujesz projekt pokazujący, że język można dopasować do sytuacji, odbiorcy i celu wypowiedzi.	1	Projekt: praca zespołowa w jednej z form: scenka oficjalna i nieoficjalna, plansza/notatka/ilustracja o synonimach, list podsumowujący rozdział z opinią i argumentem. Zagadnienia: styl oficjalny i nieoficjalny, synonimy, unikanie powtórzeń, budowa listu, opinia, argument, spójność i kultura wypowiedzi.	PP: 4.6, 5.1, 5.4. Moduł projektowy: praktyczne zastosowanie wiedzy z rozdziału II w działaniu twórczym, komunikacyjnym i zespołowym.	Praca projektowa: przygotowanie scenki w dwóch wersjach komunikacyjnych, stworzenie planszy z synonimami i wyjaśnieniem ich funkcji albo napisanie listu podsumowującego naukę z rozdziału; prezentacja i omówienie według kryteriów sukcesu.	Uczeń: – uczestniczy w pracy zespołu; – realizuje wybrany element projektu; – przy pomocy nauczyciela stosuje poznane pojęcia: synonim, styl, opinia, argument.	Uczeń: – tworzy spójny projekt pokazujący praktyczne zastosowanie treści rozdziału; – świadomie dobiera styl wypowiedzi do odbiorcy; – prezentuje efekt pracy i uzasadnia zastosowane rozwiązania językowe.	– Kryteria sukcesu: projekt jest zrozumiały, spójny, poprawny językowo i pokazuje wybrane umiejętności z rozdziału. – Portfolio: gotowa plansza, scenariusz scenki lub list podsumowujący.

ROZDZIAŁ III: „OD POMYSŁU DO DZIAŁANIA”

Wiodąca kompetencja przyszłości: Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości (samodzielność, inicjatywa, organizacja zasobów, kalkulacja ryzyka, wyciąganie wniosków z porażek).

Ramy czasowe: ok. 20 godzin dydaktycznych.

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Temat 28: DZIEŃ TEMATYCZNY: Światowy Tydzień Przedsiębiorczości. [s. 94–98] Cel: Dowiesz się, czym jest przedsiębiorczość, i sprawdzisz, jak planować proste działania oraz obliczać zysk.	1	Tekst: Janusz Korczak „Bankructwo małego Dżeka” – fragment. Zagadnienia: przedsiębiorczość, pasje i marzenia bohatera, przychód, koszty, zysk, kiermasz szkolny, planowanie działań, odpowiedzialność i etyka małego przedsiębiorcy.	PP: 1.8, 5.4, 6.4. Moduł filozoficzny: analiza zachowań ekonomicznych i etycznych małego przedsiębiorcy.	Neurodydaktyka: rutyna myślenia krytycznego „5 × Dlaczego”, analiza uproszczonych rysunków sytuacyjnych, elementy zwinnego zarządzania i planowania pracy zespołowej.	Uczeń: – określa główne pasje i marzenia bohatera tekstu; – dopasowuje podstawowe pojęcia: przychód, koszty, zysk do prostego przykładu; – wykonuje proste obliczenia przy pomocy nauczyciela.	Uczeń: – identyfikuje i charakteryzuje cechy osoby przedsiębiorczej; – samodzielnie wykonuje wieloetapowe zadanie obliczeniowe; – wyjaśnia, dlaczego przedsiębiorczość wymaga odpowiedzialności.	– OK: karta pracy „Mały przedsiębiorca” trafia do portfolio ucznia.
Temat 29: Przedsiębiorczy, czyli jaki? O sile charakteru. [s. 99–102] Cel: Poznasz cechy osoby przedsiębiorczej	1	Teksty: materiały biograficzne o Mikaili Ulmer i Chesterze Greenwoodzie.	PP: 2.5, 5.1, 5.2. Moduł medialny: analiza biografii oraz współczesnych i historycznych komunikatów	Krytyczne myślenie: praca z mapą porównawczą Double Bubble Map – poszukiwanie wspólnych cech	Uczeń: – łączy cechy charakteru z ich definicjami słownikowymi; – wskazuje cel wynalazku lub	Uczeń: – samodzielnie dokonuje syntezy i wyciąga wzorzec z mapy porównawczej;	– Samoocena: ustne ustosunkowanie się do pytania: „Czy i dlaczego chcę być osobą zaradną?”.

i zastanowisz się, jak wytrwałość oraz pomysłowość pomagają działać.		Zagadnienia: przedsiębiorczość, kreatywność, wytrwałość, zaradność, oszczędzanie, gospodarowanie, wzorce sukcesu, przysłowia o pracy i oszczędzaniu.	o przedsiębiorczych działaniach.	sukcesu Mikaili Ulmer i Chestera Greenwooda.	przedsięwzięcia; – podaje przykład zachowania zaradnego.	– interpretuje sens przysłów o oszczędzaniu i gospodarowaniu; – uzasadnia, dlaczego dana cecha pomaga w działaniu.	
Temat 30: PRZYMiotNIK – barwny król opisu. Kategorie gramatyczne. [s. 102–105] Cel: Przypomnisz sobie, czym jest przymiotnik, i nauczysz się określać jego formy gramatyczne.	2	Materiał językowy: ćwiczenia z przymiotnikiem i jego związkami z rzeczownikiem. Zagadnienia: przymiotnik, pytania przymiotnika, opis cech, związek zgody, odmiana przez przypadki, liczby i rodzaje, rola przymiotnika w opisie.	PP: 3.1, 3.10. Moduł kulturowy: kształtowanie estetyki języka i plastyczności opisu postaci oraz przedmiotów.	Ruch i język: gra „Kumpel rzeczownika” – podawanie przedmiotu w kręgu i dopasowywanie formy przymiotnika do rzeczownika; ćwiczenia z odmianą związku zgody.	Uczeń: – wyszukuje przymiotniki w prostym tekście na podstawie pytań; – zapisuje pozytywne przymiotniki opisujące kolegę lub przedmiot; – przy pomocy nauczyciela dopasowuje przymiotnik do rzeczownika.	Uczeń: – bezbłędnie odmienia przez przypadki, liczby i rodzaje związek zgody; – określa funkcję przymiotnika jako „barwnego króla opisu”; – stosuje przymiotniki w plastycznym opisie.	– Portfolio: karta cech stworka-przymiotnika zostaje wpięta do portfolio.
Temat 31: Przymiotnik w akcji – od dobrego do najlepszego. Stopniowanie. [s. 106–107]	1	Materiał językowy: ćwiczenia ze stopniowania przymiotników. Zagadnienia: stopień równy,	PP: 3.1, 3.8, 3.10. Moduł medialny: krytyczny odbiór przymiotników wartościujących w hasłach	Neurodydaktyka: wędrujące zeszyty przy stopniowaniu, hak pojęciowy – rysunek stworka „Nie”	Uczeń: – stopniuje przymiotniki w sposób regularny; – rozpoznaje stopień równy,	Uczeń: – rozróżnia i tworzy stopniowanie regularne, nieregularne i opisowe;	– OK: głosowanie kartami na poprawność ortograficzną zapisanych na tablicy form przymiotnikowych.

Cel: Nauczysz się stopniować przymiotniki i poprawnie zapisywać formy z przeczeniem „nie”.		wyższy i najwyższy, stopniowanie regularne, nieregularne i opisowe, wartościowanie, pisownia „nie” z przymiotnikami.	i przekazach reklamowych.	i przymiotnika, głosowanie kartami na poprawność zapisów.	wyższy i najwyższy; – stosuje podstawową zasadę pisowni „nie” z przymiotnikiem.	– bezbłędnie stosuje zapis z „nie” w omawianych formach; – analizuje funkcję przymiotników wartościujących w reklamie.	
Temat 32: Jak stworzyć ciekawy opis przedmiotu? Rola zmysłów. [s. 108–110] Cel: Nauczysz się opisywać przedmiot tak, aby czytelnik mógł go sobie wyobrazić.	1	Materiał: ćwiczenia opisowe i przykłady opisów przedmiotów. Zagadnienia: opis przedmiotu, kompozycja trójdzielna, akapit, zmysły w opisie, przymiotniki, szczegół, emocjonalny odbiór przedmiotu.	PP: 4.5, 4.8. Moduł kulturowy: opis przedmiotu jako doświadczenie zmysłowe, emocjonalne i estetyczne.	Sensoryczna stymulacja: tworzenie opisu na bazie analizy sensorycznej realnego lub wyobrażonego przedmiotu; praca z bankiem słów i schematem kompozycji.	Uczeń: – zachowuje trójdzielną kompozycję tekstu; – opisuje podstawowe cechy przedmiotu; – może oddać opis w formie infografiki z hasłowymi podpisami cech.	Uczeń: – redaguje wyczerpujący opis przedmiotu; – celowo angażuje minimum trzy zmysły czytelnika; – stosuje akapity i bogate słownictwo opisowe.	– Samoocena: uczeń dokonuje ewaluacji własnego tekstu za pomocą arkusza punktowego.
Temat 33: Szukam, sprzedam, kupię. Jak napisać ogłoszenie? [s. 110–112] Cel: Nauczysz się pisać krótkie, konkretne i kompletne ogłoszenie.	1	Materiał: przykłady ogłoszeń prasowych i internetowych. Zagadnienia: ogłoszenie, nagłówek, cel, precyzyjny opis, czas i miejsce,	PP: 4.3, 4.8. Moduł medialny: redagowanie komunikatu użytkowego; celowość i funkcjonalność selekcji danych.	Korekta: analiza wadliwych ogłoszeń, poprawianie brakujących informacji, nadawanie drugiego życia przedmiotom przez tworzenie ogłoszeń	Uczeń: – porządkuje elementy składowe ogłoszenia z gotowych pasków tekstowych; – wskazuje nagłówki i	Uczeń: – samodzielnie redaguje poprawne, kompletne i skondensowane ogłoszenie; – unika ogólników;	– Kryteria sukcesu: nagłówek, precyzyjny opis, czas/miejsce, dane kontaktowe, poprawność ortograficzna.

		dane kontaktowe, selekcja informacji, zwięzłość i poprawność językowa.		sprzedaży lub wymiany.	dane kontaktowe; – tworzy proste ogłoszenie według wzoru.	– dostosowuje treść ogłoszenia do celu i odbiorcy.	
Temat 34: Czy wyrazy mogą mieć rodzinę? Wyrazy pokrewne. [s. 113–114] Cel: Dowiesz się, czym są wyrazy pokrewne, i nauczysz się tworzyć rodziny wyrazów.	1	Materiał językowy: ćwiczenia z rodzinami wyrazów. Zagadnienia: wyrazy pokrewne, rodzina wyrazów, rdzeń, znaczenie wspólne, oboczności, tworzenie grup wyrazowych.	PP: 3.6, 3.10. Moduł kulturowy: badanie systemowej natury i elastyczności kodu językowego.	Neurodydaktyka: układanie puzzli wyrazowych w parach, analiza schematu rdzenia, tworzenie własnych rodzin wyrazów i uzasadnianie przynależności wyrazów do jednej grupy.	Uczeń: – grupuje wyrazy o oczywistym wspólnym rdzeniu znaczeniowym; – odnajduje w tekście słowa pokrewne przy pomocy nauczyciela; – podaje proste przykłady rodziny wyrazów.	Uczeń: – buduje rozbudowane rodziny wyrazów, także dla słów abstrakcyjnych; – identyfikuje i wyjaśnia oboczności w rdzeniu; – uzasadnia, dlaczego dane wyrazy są pokrewne.	– OK: szybka weryfikacja poprawności przyporządkowania puzzli przez parę sąsiednią.
Temat 35: Tajniki polskiej ortografii: pisownia wyrazów z „ó” i „u”. [s. 115–116] Cel: Utrwalisz pisownię wyrazów z „ó” i „u” oraz nauczysz się uzasadniać wybrane zapisy.	1	Materiał ortograficzny: wyrazy z „ó” i „u”, ortoobrazki, ćwiczenia utrwalające. Zagadnienia: „ó” wymienne, „ó” niewymienne, „u” w wyrazach, reguły ortograficzne, zapamiętywanie trudnych zapisów, ortografia	PP: 46089. Moduł medialny: poprawność ortograficzna jako element kultury i odpowiedzialności za komunikat w sieci.	Grywalizacja i mnemotechnika: tworzenie ortoobrazków, gra „Bingo ortograficzne”, test czujności, historyjka z trudnościami ortograficznymi.	Uczeń: – przyporządkowuje wyrazy do gotowych zasad; – uzasadnia pisownię „ó” wymiennego; – poprawnie zapisuje podstawowe wyrazy z „ó” i „u”.	Uczeń: – bezbłędnie pisze wyrazy z „ó/u” niewymiennym; – tworzy spójną historyjkę nasyconą trudnościami ortograficznymi; – uzasadnia pisownię, odwołując się do reguł.	– OK / Ruch: test czujności z reagowaniem ruchem ciała i krótką dramą.

		w komunikacji pisemnej.					
Temat 36: Wyturlajmy opis postaci! Budowa charakterystyki. [s. 117–119] Cel: Nauczysz się opisywać postać, łącząc wygląd, cechy charakteru i własną opinię.	1	Materiał: schemat opisu postaci i ćwiczenia redakcyjne. Zagadnienia: opis postaci, wygląd, ubiór, cechy charakteru, opinia o postaci, argumentowanie, unikanie powtórzeń, akapity.	PP: 4.5, 4.8. Moduł filozoficzny: inteligencja emocjonalna – dostrzeganie i opisywanie unikalnych cech oraz wartości człowieka.	Grywalizacja: warsztat „Wyturlaj opis” – losowanie elementów wyglądu i ubioru za pomocą rzutu kostką; redagowanie opisu według schematu.	Uczeń: – zachowuje właściwą kolejność opisywania postaci na bazie schematu; – opisuje wygląd i wybrane cechy charakteru; – unika najprostszych powtórzeń zaimków.	Uczeń: – redaguje dojrzałą charakterystykę postaci; – łączy opis wyglądu z wnioskowaniem o cechach charakteru; – formułuje opinię i uzasadnia ją przykładami.	– Portfolio: samodzielnie napisany opis postaci z arkuszem samooceny.
Temat 37: Co już wiesz? Co umiesz? – podsumowanie działu III. [s. 120–123] Cel: Sprawdzisz, co już potrafisz po zakończeniu działu, i wykorzystasz poznane wiadomości w zadaniach praktycznych.	1	Tekst: Anne-Catharina Vestly „8+2 i domek w lesie” – materiał podsumowujący dział. Zagadnienia: przymiotnik, opis przedmiotu i postaci, ogłoszenie, wyrazy pokrewne, pisownia „ó” i „u”, wnioski biznesowe, powtórzenie treści rozdziału III.	PP: 1.1, 2.1, 3.1, 4.1. Moduł scalający: przenikanie perspektyw dydaktycznych wokół tekstu podsumowującego dział III.	Grywalizacja dynamiczna: powtórzenie materiału w formie ruchowej „Sztafety zadaniowej”; projektowanie szyldu sklepu, zadania ortograficzne i językowe.	Uczeń: – określa prawdziwość zdań na podstawie przeczytanego tekstu; – wskazuje w tekście przymiotniki i przykłady wyrazów z „ó”; – wykonuje zadania powtórzeniowe przy pomocy nauczyciela.	Uczeń: – projektuje autorski szyld sklepu; – samodzielnie uzasadnia pisownię trudniejszych wyrazów z „ó/u”; – wyciąga wnioski biznesowe dla bohaterów tekstu.	– Samoocena: uczeń wypełnia rysunkowy schemat mapy myśli „Nasz prywatny bilans” i chowa go do portfolio.

Temat 38. Laboratorium projektów i doświadczeń [s. 124]: Moja mała firma. Cel: Zaplanujesz prosty pomysł na małą firmę, przygotujesz jej ofertę i sprawdzisz, jak wykorzystać przedsiębiorczość w praktycznym działaniu.	1	Projekt: autorski pomysł na małą firmę lub klasowe przedsięwzięcie. Zagadnienia: przedsiębiorczość, pomysł na produkt lub usługę, nazwa firmy, odbiorca, oferta, koszty, przychód, zysk, reklama, ogłoszenie, opis produktu, praca zespołowa i prezentacja projektu.	PP: 4.6, 5.4. Moduł projektowy i przedsiębiorczy: praktyczne zastosowanie treści rozdziału III: planowanie działania, komunikacja użytkowa, opis, ogłoszenie, promocja i prezentacja pomysłu.	Praca projektowa: tworzenie nazwy i profilu firmy, planowanie produktu lub usługi, przygotowanie krótkiego ogłoszenia albo reklamy, opis przedmiotu/oferty, prosta kalkulacja kosztów i zysku, prezentacja projektu w grupie. Kooperacja: podział ról w zespole: pomysłodawca, autor tekstu, grafik, osoba prezentująca, kontroler kryteriów sukcesu.	Uczeń: – uczestniczy w przygotowaniu prostego projektu firmy; – podaje nazwę firmy i wskazuje, co firma oferuje; – z pomocą zespołu przygotowuje krótki opis lub ogłoszenie; – wykonuje proste obliczenie kosztów albo zysku według wzoru.	Uczeń: – samodzielnie planuje spójny pomysł na firmę lub przedsięwzięcie; – tworzy atrakcyjną i poprawną językowo ofertę; – uzasadnia, do kogo kieruje produkt lub usługę; – prezentuje projekt, wyjaśniając koszty, możliwy zysk i sposób promocji.	– Kryteria sukcesu: projekt ma nazwę firmy, opis produktu/usługi, odbiorcę, prostą kalkulację i element promocyjny. – Portfolio: karta projektu „Moja mała firma”, ogłoszenie, reklama lub plakat. – Samoocena: „Co w naszym pomysle jest najmocniejsze? Co warto jeszcze dopracować?”.
---	----------	---	--	--	---	---	--

ROZDZIAŁ IV: „NASZE KORZENIE”

Wiodąca kompetencja przyszłości: Kompetencje obywatelskie (tożsamość narodowa i regionalna, szacunek dla praw człowieka i dziecka, solidarność, dialog społeczny w kontekście współczesnym).

Ramy czasowe: ok. 18–20 godzin dydaktycznych.

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Temat 39: Legendarne początki naszego państwa. [s. 126–131] Cel: Dowiesz się, czym jest legenda. Poznasz legendarne założyciela państwa polskiego.	2	Tekst: Wanda Chotomska, „Legenda o Lechu, Czechu i Rusie”. Zagadnienia: dawne plemiona słowiańskie, wierzenia Słowian, legenda, elementy realistyczne, fantastyczne i historyczne, Gniezno, biały orzeł, plan wydarzeń, inne znaczenia słowa legenda.	PP: 2.4, 2.8, 4.2. Moduł kulturowy: poznawanie legend jako tekstów budujących pamięć wspólnoty, tożsamość narodową i rozumienie symboli.	Praca z tekstem: rozmowa o początkach państwa polskiego, praca z mapą plemion, wspólna lektura legendy, porządkowanie planu wydarzeń, analiza rekwizytów: topór, orzeł, sakiewka, koń. Myślenie krytyczne: odróżnianie elementów realistycznych, fantastycznych i historycznych oraz udowadnianie cech legendy.	Uczeń: – wskazuje głównych bohaterów, czas i miejsce wydarzeń; – odtwarza najważniejsze wydarzenia legendy z pomocą planu; – odróżnia elementy prawdopodobne od fantastycznych w prostych przykładach.	Uczeń: – definiuje legendę i udowadnia przynależność gatunkową tekstu; – wskazuje elementy historyczne i wyjaśnia ich funkcję; – interpretuje symboliczne znaczenie białego orła, sakiewki, topora i konia.	– Kryteria sukcesu: potrafię wymienić cechy legendy i podać przykłady z tekstu. – Portfolio: schemat cech legendy z przykładami.
Temat 40: Polska gościnność w domu	1	Teksty: komiks „Polska gościnność w domu Piasta”; Wanda	PP: 2.1, 2.3, 4.2. Moduł kulturowy: komiks jako	Praca z komiksem: analiza obrazów i dymków, odpowiedzi na	Uczeń: – odczytuje fabułę komiksu, łącząc tekst z obrazem;	Uczeń: – udowadnia, że tekst jest komiksem;	– NaCoBeZU: plan jest chronologiczny

Piasta. [s. 132–138] Cel: Poznasz kolejną legendę o Polsce i wymienisz typowe cechy komiksu.		Chotomska, „Legenda o Piaście i postrzyżynach jego syna Ziemowita” – fragment. Zagadnienia: komiks, dymki, narrator, ilustracja, plan wydarzeń, przysłowie „Gość w dom, Bóg w dom”, Piast, Popiel, Ziemowit, dynastia Piastów, gościnność.	multimodalna forma opowieści i legenda jako nośnik wartości wspólnotowych.	pytania do fabuły, układanie planu wydarzeń, porównanie komiksu z tekstem ciągłym, rozmowa o gościnności i konsekwencjach decyzji bohaterów.	– wskazuje wypowiedzi bohaterów w dymkach; – układa prosty plan wydarzeń przy pomocy nauczyciela.	– samodzielnie układa plan wydarzeń w jednolitej formie; – wyjaśnia przesłanie przysłówia i wartość gościnności w legendzie.	i zapisany konsekwentnie. – OK: porównanie wersji komiksowej i tekstowej legendy.
Temat 41: Jak powstała stolica Polski? [s. 139–141] Cel: Poznasz legendę o Warszawie i Sawie. Utrwalisz wiadomości o legendzie.	1	Tekst: „Wars i Sawa”. Zagadnienia: legenda, Warszawa, Wisła, syrena, elementy fantastyczne, realistyczne i historyczne, pytania do tekstu, związki przyczynowo-skutkowe, decyzja bohaterki.	PP: 2.4, 2.8, 4.2. Moduł filozoficzny: rozmowa o miłości, wyborze, poświęceniu i konsekwencjach decyzji.	Praca w parach: układanie pytań do tekstu i odpowiadanie na pytania partnera, uzupełnianie schematu przyczyn i skutków, praca na „wadze decyzji” Sawy. Drama: scenka rozmowy Sawy z innymi syrenami.	Uczeń: – odtwarza najważniejsze wydarzenia legendy; – formułuje proste pytania do tekstu; – wskazuje przykład elementu fantastycznego, realistycznego i historycznego.	Uczeń: – samodzielnie analizuje związki przyczynowo-skutkowe; – udowadnia, że tekst jest legendą; – ocenia decyzję Sawy, wskazując jej zyski i straty.	– Portfolio: schemat „Wars i Sawa jako legenda”. – Samoocena: jednozdaniowa odpowiedź: skąd wzięła się nazwa Warszawy.
Temat 42: Polska – mój dom, moja ojczyzna. [s. 142–144] Cel: Przypomnisz sobie informacje	1	Teksty: Antoni Słonimski, „Polska”; Łukasz Tartas, „Wierzyby i bociany” – fragment. Zagadnienia: ojczyzna, symbole narodowe, flaga,	PP: 2.6, 5.1, 5.2. Moduł filozoficzno-kulturowy: refleksja nad ojczyzną jako wartością osobistą,	Praca z poezją: mapa skojarzeń o Polsce, analiza wiersza Słonimskiego, porównanie z piosenką, rozmowa o symbolach	Uczeń: – wymienia trzy symbole narodowe; – wskazuje w wierszu elementy związane z Polską; – prostymi słowami wyjaśnia, kim jest patriota.	Uczeń: – interpretuje metaforyczne ujęcie ojczyzny w wierszu; – porównuje dwa teksty kultury o Polsce; – uzasadnia, w jaki sposób codzienne	– OK: porównanie mapy skojarzeń z początku i końca lekcji. – Samoocena: „Czy uważam, że jestem patriotą/patriotką? Dlaczego?”.

o symbolach narodowych i dowiesz się, kim jest patriota.		godło, hymn, podmiot liryczny, patriota, miłość do ojczyzny, Polska jako wspólnota ludzi, przyrody, historii i codziennych działań.	wspólnotową i duchową.	narodowych i codziennych przejawach patriotyzmu.		dobre uczynki mogą być wyrazem patriotyzmu.	
Temat 43: Do hymnu! O czym pisał Józef Wybicki? [s. 145–147] Cel: Przypomnisz sobie słowa hymnu Polski, poznasz historię jego powstania oraz pojęcia: wers, strofa, rym, refren.	1	Tekst: Józef Wybicki, „Mazurek Dąbrowskiego”. Zagadnienia: hymn narodowy, Pieśń Legionów Polskich we Włoszech, Józef Wybicki, Jan Henryk Dąbrowski, Napoleon Bonaparte, Stefan Czarniecki, postawa podczas hymnu, wers, strofa, rym, refren, archaizmy.	PP: 2.6, 2.7. Moduł kulturowy: rozumienie hymnu jako symbolu narodowego oraz kształtowanie szacunku dla ceremoniału państwowego.	Praca z tekstem i obrazem: analiza zdjęć sytuacji, w których śpiewa się hymn, notatka wizualna o historii hymnu, lektura i interpretacja tekstu, analiza budowy wiersza, tworzenie graficznej interpretacji strofy.	Uczeń: – zna podstawowe informacje o hymnie Polski; – wymienia zasady zachowania podczas hymnu; – wskazuje wers i strofę w tekście.	Uczeń: – wyjaśnia sens słów „Jeszcze Polska nie zginęła, kiedy my żyjemy”; – rozpoznaje rymy i refren; – tworzy notatkę obrazkową pomagającą zrozumieć wybraną strofę.	– Ewaluacja: wspólne wykonanie wybranej zwrotki i refrenu z zachowaniem właściwej postawy. – Portfolio: notatka wizualna o hymnie.
Temat 44: Czym w dzisiejszych czasach może być patriotyzm? [s. 148–149] Cel: Zastanowisz się nad tym, jakie formy może dziś	1	Teksty: Władysław Bełza, „Katechizm polskiego dziecka” – kontekst; Michał Rusinek, „Coś jej winien?”. Zagadnienia: patriotyzm dawniej i dziś, codzienne powinności obywatelskie, wspólnota, język, środowisko,	PP: 5.1, 5.2, 5.3. Moduł filozoficzny: porównanie historycznego i współczesnego rozumienia patriotyzmu oraz odpowiedzialności obywatelskiej.	Praca z wierszem: zadanie prawda/fałsz, wskazywanie podmiotu lirycznego, mapa myśli o przejawach patriotyzmu, praca grupowa nad plakatem i hasłem, przygotowanie klasowej prezentacji utworu.	Uczeń: – rozpoznaje proste przykłady współczesnego patriotyzmu; – wykonuje zadanie prawda/fałsz na podstawie wiersza; – uczestniczy w przygotowaniu plakatu.	Uczeń: – wyjaśnia zmianę rozumienia patriotyzmu w czasach pokoju; – formułuje własne przykłady działań patriotycznych; – przygotowuje przekonujące hasło i uzasadnia jego sens.	– OK: prezentacja plakatu i informacja zwrotna według kryteriów: czytelność, trafność, związek z patriotyzmem. – Samoocena: „Polska to kraj, który jest dla mnie...”.

przybierać patriotyzm.		uczciwość, pomoc innym, plakat promujący współczesny patriotyzm.					
Temat 45: Dzień tematyczny: Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. [s. 150–153] Cel: Poznasz niektóre swoje prawa i zastanowisz się, czy szkoła jest przywilejem czy obowiązkiem.	1	Tekst: Joanna Olech, „Mam prawo i nie zawaham się go użyć!” – fragment. Zagadnienia: Konwencja o prawach dziecka, prawo do nauki, rozwijanie talentów, prawo do uczestnictwa w kulturze i życiu społecznym, Rzecznik Praw Dziecka, wartość edukacji, rutyna MOST.	PP: 1.4, 5.3. Moduł obywatelsko-medialny: poznawanie praw dziecka i świadome korzystanie z informacji o instytucjach chroniących te prawa.	Rutyna MOST: skojarzenia, pytania i porównanie dotyczące szkoły przed i po lekcji; analiza tekstu, propozycje pomocy krasnoludkom, mapa myśli „Mam prawo”.	Uczeń: – wymienia przykłady praw dziecka; – wskazuje, dlaczego krasnoludki miały trudności z pisanie; – przy pomocy nauczyciela tworzy prostą mapę myśli o prawach dziecka.	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego edukacja jest prawem i szansą rozwoju; – proponuje realne sposoby wsparcia osób mających trudności; – porównuje swoje myślenie o szkole przed i po lekturze.	– Portfolio: mapa myśli „Mam prawo”. – Samoocena: odpowiedź na pytanie, czy warto znać swoje prawa.
Temat 46: Nie ma dzieci, są ludzie. [s. 154–156] Cel: Przypomnisz sobie, kim był Janusz Korczak, i zastanowisz się nad prawami, które mają dzieci.	1	Tekst: Anna Czerwińska-Rydel, „Po drugiej stronie okna. Opowieść o Januszu Korczaku” – fragment. Zagadnienia: Janusz Korczak, prawa dziecka, Konwencja o prawach dziecka, godność dziecka, empatia, altruizm, wrażliwość, opieka	PP: 1.4, 2.1-4, 2.7, 2.8, 5.1, 5.2 Moduł filozoficzno-obywatelski: godność dziecka, podmiotowość, szacunek i odpowiedzialność dorosłych za prawa dzieci.	Praca z tekstem biograficznym: odpowiedzi na pytania, analiza cech Korczaka, interpretacja cytatu, rozmowa o prawach dziecka i wyborze prawa szczególnie ważnego dla ucznia.	Uczeń: – podaje podstawowe informacje o Januszu Korczaku z tekstu; – wskazuje jedną cechę bohatera i uzasadnia ją prostym przykładem; – wymienia wybrane prawa dziecka.	Uczeń: – interpretuje sens słów „Nie ma dzieci, są ludzie”; – łączy postawę Korczaka z ideą praw dziecka; – uzasadnia wybór szczególnie ważnego prawa, odnosząc się do życia dzieci.	– OK: ustne uzasadnienie wyboru jednego prawa dziecka. – Portfolio: karta refleksji „Prawo, które jest dla mnie ważne”.

		zdrowotna, odpoczynek, edukacja, wyrażanie poglądów, ochrona przed przemocą.					
Temat 47: Tajniki polskiej ortografii: pisownia „ch” i „h”. [s. 157–158] Cel: Przypomnisz i utrwalisz sobie zasady pisowni „ch” i „h”.	1	Materiał ortograficzny: ćwiczenia z pisowni „ch” i „h”, tekst o Henryku, menu ortograficzne. Zagadnienia: pisownia „ch” i „h”, wymiana „ch” na „sz, h na g/ż/z, ch po s, h po z”, wyrazy do zapamiętania, uzasadnianie pisowni, bank słów, ortograficzne ilustracje.	PP: 3.8, 3.10 Moduł językowo-obywatelski: dbałość o poprawność ortograficzną jako element szacunku dla języka polskiego.	Ćwiczenia ortograficzne: diagnoza pisowni ch/h, uzasadnianie pisowni przez wymianę, sortowanie wyrazów, rysowanie sceny z trudnościami ortograficznymi, bank słów, menu ortograficzne, dyktando biegane lub sudoku ortograficzne.	Uczeń: – uzupełnia brakujące „ch” lub „h” w wyrazach podstawowych; – zna wybrane zasady pisowni „ch” i „h”; – korzysta ze schematu ortograficznego.	Uczeń: – uzasadnia pisownię „ch/h” za pomocą reguł i wymiany głosek; – poprawnie kategoryzuje wyrazy; – tworzy ortograficzną ilustrację lub tekst z poprawnym zapisem trudnych wyrazów.	– Kryteria sukcesu: potrafię podać zasadę pisowni „ch/h” i zastosować ją w przykładzie. – Samoocena: czy dbanie o ortografię może być oznaką patriotyzmu?
Temat 48: Co już wiesz? Co umiesz? – podsumowanie działu IV. [s. 159–161] Cel: Sprawdzisz, co już potrafisz po zakończeniu działu IV, i wykorzystasz wiedzę o legendach,	1	Tekst: Cecylia Niewiadomska, „Podanie o Krakusie”. Zagadnienia: czytanie ze zrozumieniem, legenda, Krak, smok, kopiec Krakusa, Rękawka, pisownia „ch”, hymn, Józef Wybicki, prawa dziecka, Lech	PP: 1.1, 2.1, 5.1. Moduł scalający: powtórzenie wiadomości literackich, obywatelskich, kulturowych i językowych z rozdziału IV.	Diagnoza i powtórzenie: test wyboru, uzupełnianie streszczenia, odpowiedzi otwarte, wyszukiwanie cech legendy, uzasadnianie pisowni ch, prawda/fałsz, łączenie pojęć z definicjami.	Uczeń: – odpowiada na podstawowe pytania do tekstu; – uzupełnia luki w streszczeniu z pomocą tekstu; – rozpoznaje podstawowe pojęcia: legenda, wers, strofa, rym, refren.	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego tekst jest legendą; – analizuje skuteczność podstępu Kraka; – uzasadnia opinię o ulubionej legendzie lub bohaterze działu.	– Ewaluacja: karta podsumowująca dział lub gra planszowa. – OK: analiza błędów i wskazanie zagadnień do powtórzenia.

hymnie, prawach dziecka oraz ortografii.		i biały orzeł, wers, strofa, rym, refren, opinia z uzasadnieniem.		Alternatywnie: gra planszowa z pytaniami z całego działu.			
Temat 49. Laboratorium projektów i doświadczeń: Nasze korzenie. [s. 162] Cel: Wykorzystasz wiedzę z rozdziału IV w pracy projektowej związanej z legendami, patriotyzmem lub prawami dziecka.	1	Projekt: prezentacja wybranej polskiej legandy, komiks o współczesnym patriocie albo rymowana piosen- ka o prawach dziecka. Zagadnienia: legenda, komiks, współczesny patriotyzm, prawa dziecka, rymy, prezentacja, praca zespołowa, poprawność językowa i kultura wypowiedzi.	PP: 4.6, 5.4. Moduł projektowy: twórcze zastosowanie wiedzy o dzie- dzictwie, obywatelskości, prawach dziecka i kulturze wypowiedzi.	Praca projektowa: wybór zadania, podział ról, opracowanie prezentacji legandy, komiksu lub piosenki, przygotowanie rekwizytów, ilustracji, tekstu i prezentacji przed klasą według kryteriów sukcesu.	Uczeń: – uczestniczy w pracy zespołu; – realizuje wybrany element projektu; – korzysta z prostych kryteriów sukcesu.	Uczeń: – tworzy spójny i czytelny projekt zgodny z wybraną formą; – świadomie wykorzystuje cechy komiksu, prezentacji lub piosenki; – prezentuje pracę, dbając o poprawność językową i kulturę wypowiedzi.	– Kryteria sukcesu: projekt jest zgodny z tematem, zrozumiały, poprawny językowo i przygotowany zespołowo. – Portfolio: komiks, tekst piosenki, karta projektu lub materiały prezentacyjne.

ROZDZIAŁ V: „OD LICZBY DO WYNALAZKU”

Wiodąca kompetencja przyszłości: Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (STEM – logiczne rozumowanie, dostrzeganie zależności, myślenie algorytmiczne, planowanie działań i przewidywanie ich skutków).

Ramy czasowe: ok. 20 godzin dydaktycznych.

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Temat 50: Kości rzucone – piszemy własne historie. [s. 164–167] Cel: Dowiesz się krok po kroku, jak napisać prostą historię. Samodzielnie stworzysz ciekawą opowieść.	1	Materiał: tekst modelowy o Zuzi i instrukcja pisania historii. Zagadnienia: opowieść, narrator, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, czas i miejsce wydarzeń, bohaterowie, emocje, wydarzenia, refleksja, frazeologizmy: „w czepku urodzona”, „rwać włosy z głowy”, „pokrzyżować komuś plany”.	PP: 2.4, 2.8, 4.6. Moduł kulturowy: kompozycja tekstu narracyjnego jako struktura logiczna i twórcza.	Warsztat pisania: analiza wzorcowego wstępu, rozwinięcia i zakończenia; tworzenie notatki o budowie opowiadania; praca w parach z kostkami opowieści; odczytywanie gotowych historii.	Uczeń: – wskazuje czas, miejsce, bohatera i narratora w przykładowym wstępie; – zachowuje podstawową trójdzielność wypowiedzi; – z pomocą pary tworzy krótką historię.	Uczeń: – redaguje spójne, twórcze opowiadanie na podstawie wylosowanych elementów; – funkcjonalnie dobiera narratora, czas i formy gramatyczne; – wzbogaca opowieść o emocje, opis i osobistą refleksję.	– Kryteria sukcesu: opowieść ma wstęp, rozwinięcie i zakończenie oraz zawiera wylosowane elementy. – Samoocena: para sprawdza, czy tekst jest spójny i poprawny językowo.
Temat 51: Jak znaleźć czas na to, co ważne? [s. 168–170] Cel: Zastanowisz się nad tym, jaką wartość ma czas.	1	Tekst: Małgorzata Szyszko-Kondej, „Gdzie ucieka czas taty?” – fragment. Zagadnienia: wartość czasu, relacje rodzinne, narrator pierwszoosobowy, związki frazeologiczne	PP: 1.2, 2.2, 5.1. Moduł filozoficzny: refleksja nad wartością czasu, obecnością i bliskością w relacjach rodzinnych.	Praca z tekstem: rozmowa o subiektywnym odczuwaniu czasu, odpowiedzi do tekstu, dyskusja o zmianie w rodzinie, analiza ilustracji, uzupełnianie	Uczeń: – określa, kto jest narratorem opowiadania; – wyjaśnia, dlaczego tata nie miał czasu; – uzupełnia zdania frazeologizmami o czasie.	Uczeń: – interpretuje przesłanie tekstu o relacjach rodzinnych; – uzasadnia wybór ilustracji, odwołując się do treści opowiadania;	– OK: sprawdzenie kompozycji listu według kryteriów. – Samoocena: „Co mogę zrobić, aby znaleźć czas

		o czasie, list do bliskiej osoby, argumentowanie wyboru ilustracji, refleksja nad uważnością.		frazeologizmów, pisanie listu.		– redaguje list wyrażający osobiste emocje i potrzeby.	na to, co ważne??”.
Temat 52: Jak długo trwa wieczność? [s. 171–173] Cel: Przekonasz się, że na lekcji polskiego przydaje się matematyka. Zastanowisz się, czym są czas i wieczność.	1	Tekst: Julia Knop, „Jak długo trwa wieczność?” – fragment. Zagadnienia: czas, wieczność, kwadrans, sekundy, przeszłość, teraźniejszość, przyszłość, czasowniki w trzech czasach, znak nieskończoności, subiektywne odczuwanie czasu, obliczenia czasu i kroków.	PP: 1.8, 2.6, 5.1. Moduł STEM i filozoficzny: łączenie refleksji o czasie z obliczeniami matematycznymi i gramatyką czasownika.	Interdyscyplinarność: rozmowa filozoficzna o czasie, analiza tekstu, klasyfikowanie czasowników, zadania matematyczne, praca ze stoperem i znakiem nieskończoności.	Uczeń: – odpowiada na podstawowe pytania do tekstu; – wyjaśnia zwrot „trwać wieczność”; – przyporządkowuje czasowniki do czasów gramatycznych za pomocą tabeli.	Uczeń: – formułuje refleksję o przeszłości, teraźniejszości i przyszłości; – wykonuje obliczenia dotyczące czasu i kroków; – tworzy własną definicję czasu lub uzasadnia wybór podróży w czasie.	– Samoocena: uczeń szacuje i mierzy czas trwania wybranej czynności. – OK: poprawność klasyfikacji czasowników według czasów.
Temat 53: I Ty możesz zostać wynalazcą. [s. 174–177] Cel: Poznasz historie, w których przypadek doprowadził do sukcesu.	1	Teksty: Catherine Thimmesh, „Dziewczęta myślą o wszystkim” – historia Ruth Wakefield; Soledad Romero Mariño, „Szczęśliwe przypadki”; Lisa Regan, „Szkicownik szalonego wynalazcy” – fragment. Zagadnienia: wynalazek, przypadek, pomyłka, ciastka z kawałkami	PP: 2.2, 3.5, 6.1. Moduł medialno-STEM: praca z tekstem popularnonaukowym i dostrzeganie roli błędu, eksperymentu oraz przypadku w odkryciach.	Praca z tekstem: ćwiczenie „Co by było, gdyby...”, analiza historii wynalazków, zadanie prawda/fałsz, wyszukiwanie faktów, formułowanie wniosków, rozmowa o powiedzeniu „Ten się nie myli, kto nic nie robi”.	Uczeń: – wyszukuje w tekście informacje o okolicznościach powstania wynalazku; – wykonuje zadanie prawda/fałsz; – wskazuje, co łączy poznane historie.	Uczeń: – analizuje związki przyczynowo-skutkowe w historiach wynalazków; – weryfikuje informacje w oparciu o tekst; – formułuje wniosek o wartości prób, błędów i otwartości na przypadek.	– OK: ustna prezentacja wniosku z historii o szczęśliwych przypadkach. – Dla chętnych: informacja o innym wynalazku powstałym przez przypadek.

		czekolady, gumka do ścierania, karteczki post-it, prawda/fałsz, wyszukiwanie informacji, wnioski z tekstu popularno-naukowego.					
Temat 54: Dzień tematyczny: Dzień Składanki i Łamigłówek. [s. 178–182] Cel: Poznasz różne sposoby szyfrowania wiadomości i zaszyfrujesz własną wiadomość.	1	Tekst: Jennifer Chambliss Bertman, „Złoty szyfr” – fragment. Zagadnienia: książki detektywistyczne, detektyw, szyfr, szyfrowanie, kodowanie, szyfr podstawieniowy z hasłem, szyfr obrazkowy, ogłoszenie, praca detektywistyczna, logiczne myślenie.	PP: 4.2, 4.8, 7.1. Moduł medialny i STEM: myślenie algorytmiczne, kryptografia i kodowanie informacji.	Grywalizacja: rozmowa o detektywach i szyfrach, lektura fragmentu, analiza emocji bohaterów, praca grupowa nad hipotezami, pisanie ogłoszenia, odszyfrowywanie wiadomości, projektowanie własnego szyfru.	Uczeń: – odpowiada na pytania do tekstu; – odczytuje proste hasła zakodowane szyfrem obrazkowym; – redaguje krótkie ogłoszenie klasowe.	Uczeń: – wyjaśnia zasadę szyfru podstawieniowego z hasłem; – koduje i dekoduje komunikaty tekstowe; – projektuje autorski szyfr i współpracuje przy łamaniu kodów innych grup.	– Kryteria sukcesu: uczeń poprawnie odszyfrowuje wiadomość i potrafi wyjaśnić, jak działa klucz. – Portfolio: autorski szyfr lub zaszyfrowana wiadomość.
Temat 55: Opis chmur - techniki malowania słowem. [s. 183–186] Cel: Dowiesz się, czym są ożywienie, uosobienie i obraz poetycki.	2	Teksty i dzieło sztuki: Vincent van Gogh, „Pole pszenicy”; Józef Ratajczak, „Obłoki”. Zagadnienia: obraz poetycki, opis dzieła malarskiego, porównanie, ożywienie, animizacja, uosobienie, personifikacja, związki frazeologiczne z chmurami, chmury w poezji i malarstwie.	PP: 2.1, 2.6, 2.8. Moduł kulturowy: przekład intersemiotyczny między obrazem, poezją i opisem słownym.	Praca z obrazem i wierszem: analiza obrazu van Gogha, pisanie wiadomości z miejsca przedstawionego na obrazie, lektura wiersza, wyszukiwanie porównań, ożywień i uosobień, tworzenie	Uczeń: – rozpoznaje porównanie w wierszu; – wskazuje bohaterów utworu; – przy pomocy nauczyciela odróżnia ożywienie od uosobienia.	Uczeń: – definiuje obraz poetycki, ożywienie i uosobienie; – samodzielnie klasyfikuje przykłady środków stylistycznych; – tworzy autorskie obrazy poetyckie i opisy chmur.	– OK: karta sortowania cytatów na ożywienia i uosobienia. – Samoocena: uczeń wyjaśnia różnicę między ożywieniem a uosobieniem własnymi słowami.

				własnych przykładów.			
Temat 56: Co tu się wydarzyło? Piszemy plan szczegółowy. [s. 87–190] Cel: Dowiesz się, kim była Maria Skłodowska-Curie. Ułożysz szczegółowy plan wydarzeń.	1	Tekst: Julita Grodek, „Mania, dziewczyna inna niż wszystkie. Opowieść o Marii Skłodowskiej-Curie” – fragment. Zagadnienia: Maria Skłodowska-Curie, Nagroda Nobla, plan ramowy, plan szczegółowy, chronologia, pytania do tekstu, notatka graficzna, charakter i idee człowieka.	PP: 4.2, 4.8, 5.1. Moduł kulturowo-filozoficzny: biografia wybitnej uczzonej oraz rozmowa o wartości charakteru, pasji i idei.	Strukturyzacja wiedzy: przypomnienie planu ramowego, formułowanie pytań do tekstu, układanie planu szczegółowego z podpunktami, notatka graficzna o Marii Skłodowskiej-Curie, interpretacja cytatu.	Uczeń: – porządkuje chronologicznie główne punkty biografii uczzonej; – tworzy pytania do tekstu przy pomocy nauczyciela; – odróżnia plan ramowy od szczegółowego.	Uczeń: – samodzielnie redaguje poprawny plan szczegółowy; – tworzy uporządkowaną notatkę graficzną o uczzonej; – interpretuje cytaty o znaczeniu charakteru i idei.	– Kryteria sukcesu: plan zawiera punkty główne i podpunkty w kolejności chronologicznej. – Portfolio: notatka graficzna o Marii Skłodowskiej-Curie.
Temat 57: Tajniki polskiej ortografii: pisownia „rz” i „ż”. [s. 191–193] Cel: Przypomnisz sobie, utrwalisz i poznasz nowe zasady pisowni „rz” i „ż”.	1	Materiał ortograficzny: ćwiczenia z pisowni „rz” i „ż”. Zagadnienia: „rz” po spółgłoskach, „rz” w zakończeniach: -arz i -mistrz, „rz” wymienne na „r”, „ż” wymienne na „g/z/dz, ż po r”, wyrazy niewymienne, labirynt ortograficzny, ortograficzna matematyka, ogrody ortograficzne, ortoobrazki.	PP: 3.8, 3.10. Moduł językowo-STEM: poprawność zapisu połączona z logicznym myśleniem i działaniami matematycznymi.	Ćwiczenia ortograficzne: diagnoza zasad, uzasadnianie pisowni, labirynt z „rz”, tworzenie historii z wyrazami, sortowanie wyrazów, ortograficzna matematyka, ogrody ortograficzne, ruchowe utrwalenie pisowni „rz/ż”, sudoku i ortoobrazki.	Uczeń: – zapisuje poprawnie podstawowe wyrazy z „rz” i „ż”; – uzasadnia pisownię wybranych słów za pomocą gotowej zasady; – rozwiązuje proste zadania sortujące.	Uczeń: – uzasadnia pisownię „rz/ż” wymianą i regułami; – wykonuje zadania ortograficzno-matematyczne; – tworzy ortoobrazki do najtrudniejszych wyrazów.	– Portfolio: ortoobrazki lub sudoku ortograficzne „rz/ż”. – Samoocena: trzy wyrazy, które najtrudniej było zapamiętać.
Temat 58: Przyimek – mały szef. [s. 194–195]	1	Materiał językowy: ćwiczenia z przyimkiem	PP: 3.1, 3.10. Moduł językowy: funkcjonalne	Kinestetyka: zabawa ruchowa „Pokaż	Uczeń: – wskazuje podstawowe	Uczeń: – wyjaśnia, że przyimek decyduje o	– OK: ocena koleżeńska poprawności

Cel: Poznasz nową część mowy – przymiek.		i wyrażeniem przymkowym. Zagadnienia: przymiek, nieodmienna część mowy, położenie w czasie i przestrzeni, wyrażenie przymkowe, przymiek jako „mały szef”, przypadek rzeczownika, opis sali lekcyjnej.	stosowanie nieodmiennych części mowy w opisie przestrzeni.	przymiek”, podpisywanie przymków na ilustracji, wyszukiwanie wyrażen przymkowych w tekście, rysowanie opisaney sceny, opis sali lekcyjnej z podkreśleniem wyrażen.	przymyki przestrzenne; – tworzy proste wyrażenia przymkowe; – wyszukuje przymyki w krótkim tekście przy pomocy nauczyciela.	przypadku rzeczownika; – opisuje przestrzeń z użyciem wielu wyrażen przymkowych; – samodzielnie rozpoznaje wyrażenia przymkowe w tekście.	wyszukanych wyrażen przymkowych. – Samoocena: uczeń wyjaśnia, co znaczy, że przymiek rządzi przypadkiem rzeczownika.
Temat 59: Co już wiesz? Co umiesz? – podsumowanie działu V. [s. 196–199] Cel: Sprawdzisz, co już potrafisz po zakończeniu działu V, i wykorzystasz wiedzę o opowiadaniu, czasie, wynalazkach, szyfrach, środkach stylistycznych, ortografii i przymku.	1	Teksty: Carina Louart, Florence Pinaud, „Matematyka to wielka rzecz”; Joanna Papuzińska, „W kredensowym zamku”. Zagadnienia: matematyka w codziennym życiu, tekst popularnonaukowy, pisownia „rz/ż”, przymiek, ożywienie, uosobienie, obraz poetycki, frazeologizmy z rozdziału, projekt kubka, podsumowanie treści działu V.	PP: 1.1, 2.1, 3.1. Moduł scalający: synteza wiedzy literackiej, językowej i interdyscyplinarnej z całego rozdziału V.	Diagnoza i grywalizacja: praca z tekstem popularnonaukowym, zadania do tekstu, uzupełnianie wyrazów z „rz/ż”, wskazywanie przymków, analiza ożywień i uosobień, poprawianie frazeologizmów, alternatywnie gra w 20 kubków.	Uczeń: – odnajduje w tekście odpowiedzi na podstawowe pytania; – uzupełnia zdania wyrazami z trudnością ortograficzną; – wskazuje przymyki i proste ożywienia.	Uczeń: – uzasadnia pisownię „rz/ż” z tekstu; – przeprowadza korektę zniekształconych frazeologizmów; – rozpoznaje i wyjaśnia funkcję ożywień oraz uosobień w wierszu.	– Ewaluacja: karta podsumowująca dział lub gra w kubki. – OK: analiza błędów i wskazanie zagadnień do powtórzenia.
Temat 60. Laboratorium projektów i doświadczeń:	1	Projekt: kostki opowieści, projekt wynalazku ułatwiającego codzienne	PP: 4.6, 5.4. Moduł projektowy STEM: twórcze zastosowanie	Praca projektowa: przygotowanie kostek opowieści	Uczeń: – uczestniczy w pracy zespołu;	Uczeń: – tworzy spójny projekt zgodny z kryteriami;	– Kryteria sukcesu: projekt jest zrozumiały,

Wynalazki przyszłości. [s. 200] Cel: Wykorzystasz wiedzę z rozdziału V w projekcie dotyczącym opowieści, wynalazku albo znanej osoby.		funkcjonowanie lub prezentacja o znanej Polce / znanym Polaku. Zagadnienia: świat przedstawiony, opowieść, wynalazek, opis działania, wiarygodne źródła, prezentacja, praca zespołowa, poprawność językowa i estetyka pracy, <i>story cubes</i> .	wiedzy o narracji, wynalazkach, nauce i prezentacji informacji.	i historii, zaprojektowanie wynalazku z rysunkiem i opisem działania albo wyszukanie informacji z wiarygodnych źródeł i przygotowanie krótkiej prezentacji.	– realizuje prosty element projektu; – prezentuje efekt pracy z pomocą grupy.	– opisuje działanie wynalazku lub prezentuje informacje z wiarygodnych źródeł; – dba o estetykę, poprawność językową i kulturę wypowiedzi.	estetyczny, poprawny językowo i zgodny z wybraną formą. – Portfolio: kostki opowieści, opis wynalazku lub prezentacja o wybranej osobie.
---	--	--	---	---	--	---	---

ROZDZIAŁ VI: „BARWY KULTURY”

Wiodąca kompetencja przyszłości: Kompetencje 4K – Kreatywność, Kooperacja, Krytyczne myślenie, Komunikacja (język jako narzędzie twórczej ekspresji, logicznej organizacji tekstu oraz odpowiedzialności za znaczenie wypowiedzi).

Ramy czasowe: ok. 18–20 godzin dydaktycznych.

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Temat 61: Podróż do świata baśni. [s. 202–203] Cel: Przypomnisz sobie niektóre baśnie	1	Tekst: Maria Broda-Bajak, „W świecie baśni”. Zagadnienia: baśń, postacie realistyczne i fantastyczne, baśniowe rekwizyty, typowe	PP: 1.1, 2.4, 2.8. Moduł kulturowy i 4K: uruchamianie wyobraźni, przypominanie tekstów kultury,	Praca z tekstem i obrazem: burza mózgów wokół słowa „baśń”, klasyfikowanie postaci, dopasowywanie rekwizytów do	Uczeń: – podaje skojarzenia ze słowem „baśń”; – odróżnia postać realistyczną od fantastycznej;	Uczeń: – wyjaśnia, jakie elementy tworzą świat baśni; – uzasadnia, dlaczego określone	– Samoocena: uczeń wyjaśnia, po czym rozpoznaje baśń.

i omówisz kilka ich cech.		sformułowania, świat fantastyczny, wyobraźnia, ulubiona baśń.	komunikowanie skojarzeń i uzasadnianie wyborów.	baśni, lektura wiersza, rozmowa o sile wyobraźni, zadanie twórcze „Gdybym mógł/mogła przenieść się do dowolnego świata...”.	– rozpoznaje znane baśnie po rekwizytach; – odpowiada na proste pytania do wiersza.	sformułowania są baśniowe; – tworzy spójną wypowiedź o wymyślonej krainie; – uzasadnia wybór ulubionej baśni.	– Portfolio: krótka wypowiedź o wybranej krainie lub karta „Moja ulubiona baśń”.
Temat 62: Oznajmiam, pytam, rozkazuję – typy wypowiedzi. [s. 204–205] Cel: Nauczysz się rozpoznawać wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz tworzyć różne rodzaje zdań.	1	Materiał językowy: ramka o typach wypowiedzi, memy i ćwiczenia z podręcznika. Zagadnienia: wypowiedzenie, cel wypowiedzi, wypowiedzenie oznajmujące, pytające i rozkazujące, kropka, znak zapytania, wykrzyknik, intonacja i emocje.	PP: 3.9, 3.10. Moduł językowo-komunikacyjny: świadome tworzenie komunikatów zgodnych z intencją: informowaniem, pytaniem, prośbą, rozkazem lub zakazem.	Myślenie wizualne: tworzenie notatki graficznej o typach wypowiedzi, analiza memów, uzupełnianie tabeli, dopisywanie przykładów w parach, ćwiczenie w kole z przekazywaniem przedmiotu.	Uczeń: – rozpoznaje cel prostego wypowiedzenia; – dopasowuje typ wypowiedzenia do przykładu; – dobiera podstawowy znak interpunkcyjny na końcu wypowiedzenia.	Uczeń: – tworzy poprawne wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące; – wyjaśnia, że znak końcowy zależy od celu i emocji wypowiedzi; – samodzielnie porządkuje przykłady w tabeli.	– Kryteria sukcesu: potrafię rozpoznać trzy typy wypowiedzi i utworzyć po jednym przykładzie każdego typu. – Portfolio: notatka graficzna o typach wypowiedzi.
Temat 63: Małe, ale ważne. Dlaczego bez przecinka ani rusz? [s. 206–209] Cel: Poznasz niektóre znaki interpunkcyjne i zrozumiesz, dlaczego	1	Tekst: Elżbieta Pałasz, „Jedźcie dzieci, czyli przecinek i spółka”. Zagadnienia: znaki interpunkcyjne, przecinek, kropka, dwukropek, średnik, wyliczenie, wołacz, przecinek przed wybranymi spójnikami: bo, ponieważ, dlatego, aby,	PP: 3.9. Moduł językowo-komunikacyjny: interpunkcja jako narzędzie precyzyjnego, odpowiedzialnego i zrozumiałego komunikowania.	Praca z przykładem i tekstem: analiza zdań różniących się miejscem przecinka, lektura wiersza, rozmowa o pracy przecinka, wspólne wyprowadzanie zasad, ćwiczenia w wyliczaniu, wołacz i przecinkach przed	Uczeń: – wyjaśnia, że przecinek może zmieniać sens zdania; – stosuje przecinek w prostym wyliczeniu; – przy pomocy nauczyciela stawia przecinek	Uczeń: – uzasadnia użycie przecinka w kilku typowych sytuacjach; – poprawia błędnie zapisane zdania; – tworzy własne zdania ze spójnikami	– Kryteria sukcesu: wiem, kiedy postawić przecinek w wyliczeniu, przy wołaczu i przed wybranymi spójnikami.

przecinek wpływa na sens wypowiedzi.		żeby, ale, więc, który; wpływ interpunkcji na sens zdania.		wybranymi spójnikami, odczytanie hasła podsumowującego ze spirali.	przy wołaczu i przed wybranymi spójnikami.	wymagającymi przecinka; – wyjaśnia, dlaczego interpunkcja zapobiega nieporozumieniom.	– Portfolio: ramka z hasłem o znaczeniu interpunkcji.
Temat 64: Poznaj opowieść smoka o czekoladowym sercu. [s. 210–214] Cel: Nauczysz się rozpoznawać, czym różni się narrator pierwszoosobowy od narratora trzecioosobowego.	1	Tekst: Stephanie Burgis, „Smok z czekoladowym sercem” – fragment. Zagadnienia: narrator, narracja, narrator pierwszoosobowy, narrator trzecioosobowy, formy czasowników, smok jako bohater fantastyczny, przemiana, smak i zapach, emocje bohaterki, przekształcanie narracji.	PP: 1.1, 2.4, 2.8. Moduł kulturowo-językowy: rozpoznawanie perspektywy opowiadania oraz świadome przekształcanie wypowiedzi narracyjnej.	Praca z tekstem: smocze skojarzenia, lektura fragmentu, odpowiedzi do tekstu, wskazywanie narratora, wyszukiwanie czasowników potwierdzających typ narracji, porównywanie fragmentów w 1. i 3. osobie, tworzenie krótkich historii do fotografii. Dyskusja: rozmowa „Od kuchni” o magii jedzenia, emocjach i wspomnieniach związanych ze smakiem.	Uczeń: – odpowiada na podstawowe pytania do tekstu; – wskazuje, kto opowiada o wydarzeniach; – rozpoznaje narratora pierwszoosobowego po formach „ja” i czasownikach w 1. osobie; – przy pomocy przekształca proste zdanie z 1. osoby na 3. osobę.	Uczeń: – samodzielnie odróżnia narratora pierwszoosobowego od trzecioosobowego; – wskazuje w tekście formy czasowników świadczące o typie narratora; – przekształca fragment narracji, zachowując sens wypowiedzi; – tworzy krótkie komentarze w dwóch typach narracji.	– Kryteria sukcesu: rozpoznaję typ narratora i potrafię wskazać formy czasowników, które to potwierdzają. – Samoocena: wyjaśniam własnymi słowami różnicę między narratorem pierwszo- i trzecioosobowym.
Temat 65: Dawno, dawno temu... Pomówmy o cechach baśni. [s. 215–218] Cel: Poznasz kolejne cechy baśni	2	Tekst: Jacob i Wilhelm Grimm, „Królowa pszczół”. Zagadnienia: baśń, świat przedstawiony, bracia Grimm, Głuptas, pomoc zwierzętom, trzy zadania, dobro i zło,	PP: 2.8, 7.5. Moduł kulturowo-filozoficzny: baśń jako tekst kultury europejskiej oraz rozmowa o dobroci,	Analiza baśni: rozmowa o świecie przedstawionym, biogram braci Grimm, lektura tekstu, notatka graficzna o elementach świata przedstawionego,	Uczeń: – wymienia głównych bohaterów i najważniejsze wydarzenia; – wskazuje, komu Głuptas pomógł;	Uczeń: – udowadnia, że Królowa pszczół jest baśnią; – wyjaśnia, dlaczego Głuptas odniósł sukces;	– Kryteria sukcesu: potrafię wymienić cechy baśni i wskazać przykłady z tekstu.

i udowodnisz, że tekst braci Grimm jest baśnią.		wdzięczność, szczęśliwe zakończenie, elementy fantastyczne, nieokreślony czas i miejsce, nauka płynąca z tekstu.	wrażliwości i szacunku wobec każdej żywej istoty.	tabela pomocy zwierzętom, opis trzech zadań, dyskusja o sukcesie Głuptasa, dowodzenie cech baśni.	– podaje przykłady elementów fantastycznych; – przy pomocy nauczyciela wymienia cechy baśni.	– interpretuje naukę płynącą z tekstu; – porównuje postawy braci, Głuptasa i zwierząt.	– Portfolio: schemat cech baśni z przykładami z „Królowej pszczoł”.
Temat 66: Inny nie znaczy gorszy! [s. 219–223] Cel: Zastanowisz się nad tym, co jest ważne w życiu, i dowiesz się, czym jest moral.	1	Tekst: Hans Christian Andersen, „Brzydkie kaczątko”. Zagadnienia: inność, odrzucenie, akceptacja, emocje bohatera, postawy zwierząt, wytrwałość, łabędź, cechy baśni, moral, wartości: życzliwość, szacunek, wyrozumiałość, pomoc innym, samoakceptacja.	PP: 2.5, 5.1, 5.5. Moduł filozoficzny i społeczny: rozmowa o godności, empatii, odmienności, wykluczeniu i prawdziwej wartości człowieka.	Praca z emocjami: skojarzenia do słowa „inny”, lektura baśni, wybór zdań zgodnych z tekstem, mapa emocji kaczątka, ocena postaw innych zwierząt, rozmowa w parach o cechach pomagających przetrwać, formułowanie nauki z tekstu i wprowadzenie pojęcia moralu.	Uczeń: – wskazuje zdania zgodne z treścią baśni; – nazywa podstawowe emocje kaczątka; – wymienia przykłady niewłaściwego traktowania bohatera; – przy pomocy nauczyciela formułuje prostą naukę z tekstu.	Uczeń: – interpretuje przemianę kaczątka jako odkrycie własnej wartości; – wyjaśnia pojęcie moralu własnymi słowami; – uzasadnia, dlaczego nie należy oceniać po wyglądzie; – proponuje sposoby przeciwdziałania wykluczeniu w grupie.	– Samoocena: uczeń kończy zdanie: „Moral tej baśni jest dla mnie ważny, bo...”. – Portfolio: karta refleksji „Inny nie znaczy gorszy”.
Temat 67: Jak zapisać dialog? [s. 224–228] Cel: Utrwalisz informacje o cechach baśni i nauczysz się poprawnie zapisywać dialog.	1	Tekst: Charles Perrault, „Wróżki”. Zagadnienia: dialog, zapis dialogu, myślnik, komentarz narratora, znaki interpunkcyjne, baśń, wróżka, młodsza i starsza córka, uprzejmość, konsekwencje słów, moral, kultura wypowiedzi.	PP: 1.1, 1.2, 2.4, 2.5, 2.8, 3.9, 5.1, 5.5, 7.5. Moduł językowo-filozoficzny: poprawny zapis rozmowy oraz refleksja nad siłą słów, uprzejmością i	Warsztat dialogu: przypomnienie poznanej baśni, lektura „Wrózek”, wyszukiwanie elementów baśniowych, dopasowywanie przyczyn i skutków, porównywanie sióstr, analiza dialogów w tekście,	Uczeń: – wskazuje w tekście elementy baśniowe; – rozpoznaje dialog w utworze; – zapisuje prostą rozmowę z użyciem myślników;	Uczeń: – wyjaśnia zasady zapisu dialogu z komentarzem narratora; – tworzy spójny dialog zgodny z sytuacją komunikacyjną; – porównuje postawy	– Kryteria sukcesu: dialog rozpoczyna wypowiedzi myślnikami, zawiera wypowiedzi co najmniej dwóch osób i jest

			odpowiedzialnością komunikacyjną.	zapis własnego dialogu z wróżką, przekształcanie wypowiedzi nieuprzejmych w uprzejme, tworzenie współczesnej wersji baśni.	– odróżnia wypowiedź uprzejmą od nieuprzejmej.	bohatek i wyciąga wnioski; – przekształca nieuprzejme komunikaty w życzliwe i kulturalne wypowiedzi.	zapisany czytelnie. – Portfolio: dialog z wróżką albo współczesna wersja sceny z baśni.
Temat 68: Roszpunka – dziewczynka zamknięta w wieży. [s. 229–233] Cel: Utrwalisz cechy baśni i napiszesz plan wydarzeń.	2	Tekst: Jacob i Wilhelm Grimm, „Roszpunka”. Zagadnienia: baśń, Roszpunka, czarownica, królewicz, samotność, pragnienie wolności, plan ramowy i szczegółowy, kolejność wydarzeń, cechy baśni, porównanie baśni z legendą, elementy fantastyczne, realistyczne i historyczne.	PP: 1.1, 1.2, 2.4, 2.5, 2.8, 5.1, 5.5, 7.5. Moduł kulturowo-filozoficzny: baśń jako przestrzeń rozmowy o samotności, wolności, konsekwencjach decyzji i szczęśliwym zakończeniu.	Praca z tekstem: rozmowa o samotności, etapowa lektura baśni, odpowiedzi na pytania, redagowanie planu ramowego lub szczegółowego, wskazywanie cech baśni, wpis do notesu Roszpunki, porównanie baśni z legendą w tabeli, trimino podsumowujące poznane baśnie.	Uczeń: – odpowiada na podstawowe pytania do tekstu; – układa najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej; – wskazuje przykłady cech baśni w Roszpunce; – przy pomocy nauczyciela porównuje baśń z legendą.	Uczeń: – samodzielnie redaguje plan wydarzeń w wybranej formie; – analizuje emocje Roszpunki w różnych momentach fabuły; – uzasadnia, dlaczego Roszpunka jest baśnią; – poprawnie wskazuje podobieństwa i różnice między baśnią a legendą.	– Kryteria sukcesu: plan jest chronologiczny, zawiera najważniejsze wydarzenia i ma jednolitą formę zapisu. – Portfolio: plan wydarzeń albo wpis do notesu Roszpunki.
Temat 69: Dzień tematyczny: Międzynarodowy Dzień Języka	1	Materiał: ciekawostki o języku polskim, łamańce językowe, związki frazeologiczne z wyrazem „język”, ćwiczenia poprawnościowe.	PP: 1.1, 3.4, 3.6. Moduł językowo-kulturowy: dbałość o poprawność i	Nauka przez zabawę: rozmowa o trudnościach języka polskiego, odczytywanie łamańców, tworzenie wyrazów	Uczeń: – podaje przykłady trudności języka polskiego; – dopasowuje wybrane	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie frazeologizmów z wyrazem „język”;	– OK: klasowe głosowanie i wspólna korekta najtrudniejszych form.

Ojczystego. [s. 234–236] Cel: Poznasz informacje o języku, którym posługujesz się na co dzień, i popracujesz nad poprawnością językową.		Zagadnienia: Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego, język polski, alfabet, łamańce językowe, frazeologizmy: mieć cięty język, łamać sobie język, mieć na końcu języka, trzymać język za zębami, ugryźć się w język, znaleźć wspólny język; poprawne formy językowe, wyrazy wychodzące z użycia.	piękno języka ojczystego oraz świadomość różnorodności językowej.	z liter słowa „pięćdziesięciogroszówka”, dopasowywanie frazeologizmów, uzupełnianie zdań, odgadywanie znaczenia dawnych wyrazów, klasowe głosowanie na poprawne formy, ćwiczenie oddechowo-ortofoniczne z wronami.	frazeologizmy do znaczeń; – wybiera poprawne formy spośród podanych par; – uczestniczy w ćwiczeniach dykcyjnych.	– świadomie stosuje poprawne formy językowe w zdaniach; – uzasadnia, dlaczego warto dbać o język ojczysty; – tworzy zabawne lub twórcze przykłady pracy ze słowem.	– Samo-ocena: uczeń wybiera jedną poprawną formę, której będzie świadomie używać na co dzień.
Temat 70: Co już wiesz? Co umiesz? – podsumowanie działu VI. [s. 237–239] Cel: Sprawdzisz, co już potrafisz po zakończeniu działu VI, i wykorzystasz wiedzę o baśniach, narratorze, typach wypowiedzeń, interpunkcji i dialogu.	1	Tekst: Mariusz Kozubek, „Co z tym smokiem?” – fragmenty. Zagadnienia: czytanie ze zrozumieniem, smok jako bohater baśniowy, odwrócenie ról, stereotypy, narrator trzecioosobowy, dialog, wypowiedzenie oznajmujące, pytające i rozkazujące, przecinki, cechy baśni, morał, opinia o ulubionej baśni, dialog z bohaterem baśni.	PP: 1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 5.1. Moduł scalający: diagnoza i powtórzenie umiejętności literackich, językowych, komunikacyjnych i interpretacyjnych z rozdziału VI.	Diagnoza i powtórzenie: lektura tekstu, odpowiedzi do pytań, rozpoznanie narratora, analiza dialogu, wyszukiwanie typów wypowiedzeń, formułowanie wypowiedzeń rozkazujących, uzupełnianie przecinków, test cech baśni, prawda/fałsz, refleksja o ulubionej baśni, dialog z wybranym bohaterem. Alternatywnie: turniej klasowy z pytaniami o baśnię, interpunkcję, narrację i dialog.	Uczeń: – odpowiada na podstawowe pytania do tekstu; – rozpoznaje narratora trzecioosobowego; – wskazuje przykład wypowiedzenia oznajmującego i pytającego; – rozpoznaje wybrane cechy baśni.	Uczeń: – interpretuje odwrócenie stereotypu dobrego smoka i złego rycerza; – wyjaśnia zasady zapisu dialogu na przykładach z tekstu; – samodzielnie uzupełnia brakujące przecinki i uzasadnia ich użycie; – tworzy dialog z wybranym bohaterem baśni.	– Ewaluacja: karta podsumowania działu albo turniej klasowy. – OK: analiza błędów i wskazanie zagadnień do powtórzenia.

Temat 71. Laboratorium projektów i doświadczeń: Twórcze baśnie. [s. 240] Cel: Wykorzystasz wiedzę z rozdziału VI w projekcie dotyczącym bohaterów baśni albo poprawności językowej.	1	Projekt: karty bohaterów baśni poznanych podczas lekcji albo plakaty pomagające zapamiętać poprawne formy wyrazów i sformułowań. Zagadnienia: bohater baśni, cechy charakteru, relacje między postaciami, ilustracja, poprawność językowa, najczęstsze błędy, praca zespołowa, czytelność i estetyka projektu, prezentacja pracy.	PP: 4.6, 5.4. Moduł projektowy 4K: twórcze zastosowanie wiedzy o baśniach i poprawności językowej, kooperacja, komunikacja i krytyczna selekcja informacji.	Praca projektowa: wybór formy projektu, podział ról, przygotowanie kart bohaterów z ilustracją i informacjami albo plakatów językowych z poprawnymi formami, prezentacja w klasie lub na korytarzu, połączenie kart w album albo ekspozycja plakatów.	Uczeń: – uczestniczy w pracy zespołu; – przygotowuje prosty element karty bohatera lub plakatu; – korzysta z kryteriów sukcesu; – prezentuje efekt pracy z pomocą grupy.	Uczeń: – tworzy kompletną kartę bohatera lub czytelny plakat językowy; – dobiera informacje zgodne z treścią baśni albo z materiałem językowym rozdziału; – dba o poprawność, estetykę i przejrzystość projektu; – prezentuje pracę i uzasadnia wybór rozwiązań.	– Kryteria sukcesu: projekt zawiera wymagane elementy, jest zgodny z treścią rozdziału, czytelny, staranny i poprawny językowo. – Portfolio: karta bohatera, album baśniowych postaci albo plakat poprawnościowy.
--	---	--	--	--	---	---	--

ROZDZIAŁ VII: „ŚCIEŻKI WYOBRAŹNI”

Wiodąca kompetencja przyszłości: Świadomość i ekspresja kulturalna (rozumienie dziedzictwa kulturowego, ekspresja artystyczna w formie słowa, obrazu i działań scenicznych, wrażliwość estetyczna i symboliczna, edukacja teatralna, muzealna i wizualna).

Ramy czasowe: ok. 18–20 godzin dydaktycznych.

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia: wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	Przewidywane osiągnięcia ucznia: wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
Temat 72: Teatralny chaos – humor i magia w utworze poetyckim. [s. 242–244] Cel: Poznasz pojęcia związane z teatrem, odczytasz wiersz Marcina Brykczyńskiego „Ale teatr!” i wyjaśnisz, w jaki sposób humor oraz magia budują obraz teatru.	1	Tekst: Marcin Brykczyński, „Ale teatr!”. Zagadnienia: teatr, plakat teatralny, widowia, sztuka, reżyser, scenograf, budka suflera, kurtyna, aktor, łoża, kostium, repertuar, humor sytuacyjny, magia teatru, rymy, twórcze pisanie.	PP: 1.1, 2.1, 2.3, 2.8. Moduł kulturowy: teatr jako tekst kultury; świadomy odbiór przedstawienia, słownictwo teatralne, rymy i reakcje odbiorcy.	Praca z tekstem i obrazem: rozmowa o doświadczeniach teatralnych, burza mózgów wokół słowa „teatr”, analiza plakatu teatralnego, lektura wiersza, łączenie pojęć teatralnych z definicjami, odpowiedzi na pytania do tekstu, wyszukiwanie rymów, ćwiczenia redakcyjne z wejściem w rolę widza lub autora dodatkowej postaci.	Uczeń: – rozpoznaje podstawowe pojęcia teatralne; – odpowiada na proste pytania do wiersza; – wskazuje dwie pary rymów; – wyjaśnia, że wiersz przedstawia teatr jako miejsce zabawne i magiczne.	Uczeń: – samodzielnie uzasadnia, jak autor buduje humor sytuacyjny i atmosferę magii; – poprawnie stosuje słownictwo teatralne w wypowiedzi; – interpretuje rolę chochlika i zamiany kostiumów w wierszu; – tworzy spójną wypowiedź twórczą.	– Kryteria sukcesu: potrafię wyjaśnić co najmniej pięć pojęć teatralnych, wskazać rymy i powiedzieć, dlaczego teatr w wierszu jest zabawny lub magiczny. – Samoocena: „Teatr kojarzy mi się dziś z...”. – Portfolio: relacja widza, projekt kostiumu albo opis psot chochlika.
Temat 73: Dzień tematyczny: Międzynarodowy	2	Tekst: Małgorzata Strzałkowska,	PP: 1.7. Doświadczenie edukacyjne: 2a	Drama i praca warsztatowa: rozmowa o	Uczeń: – czyta fragment tekstu z	Uczeń:	– Kryteria sukcesu: odróżniam

Dzień Teatru. [s. 245–249] Cel: Poznasz budowę tekstu przeznaczonego do wystawienia na scenie oraz nauczysz się odróżniać tekst główny od tekstu pobocznego.		„Suchą szosą susza szła”. Zagadnienia: Międzynarodowy Dzień Teatru, tekst dramatyczny, tekst główny, tekst poboczny, didaskalia, czytanie z podziałem na role, dykcja, łamanie językowe, przygotowanie przedstawienia, współpraca zespołowa.	– tworzenie w grupie krótkiej formy artystycznej i prezentowanie jej na forum klasy. Moduł kulturowo-komunikacyjny: teatr jako działanie zespołowe; tekst dramatyczny, didaskalia, dykcja i interpretacja głosowa.	powodach chodzenia do teatru, lektura tekstu, czytanie z podziałem na role, rozpoznawanie zdań prawdziwych i fałszywych, wskazywanie tekstu głównego i pobocznego, ćwiczenia dykcyjne, przygotowanie przedstawienia w grupach.	podziałem na role; – rozpoznaje tekst główny i poboczny; – wskazuje przykłady didaskaliów; – uczestniczy w ćwiczeniu dykcyjnym i pracy grupowej.	– wyjaśnia funkcję didaskaliów; – świadomie interpretuje głosowo wybraną rolę; – współtworzy krótką inscenizację zgodną z tekstem; – uzasadnia znaczenie starannej wymowy.	tekst główny od pobocznego i potrafię podać po jednym przykładzie. – Samoocena: ocena wkładu w pracę zespołu. – Informacja zwrotna: zgodność inscenizacji z tekstem, wyrazistość mówienia i współpraca.
Temat 74: Miło mi zaprosić Cię na... – kurs pisanie zaproszeń. [s. 250–252] Cel: Dowiesz się, jak poprawnie napisać zaproszenie i zadbasz o to, aby zawierało pięć niezbędnych informacji.	1	Materiał: wzorcowe zaproszenia i ćwiczenia z podręcznika. Zagadnienia: zaproszenie, pięć elementów zaproszenia: kto, kogo, na co, gdzie, kiedy; zwroty grzecznościowe, styl oficjalny i nieoficjalny, układ graficzny, kompletność informacji, przedredagowywanie zaproszeń.	PP: 4.3, 4.7. Moduł komunikacyjno-użytkowy: zaproszenie jako krótka forma wypowiedzi użytkowej; dobór układu graficznego, form grzecznościowych i informacji do sytuacji komunikacyjnej.	Warsztat pisarski: rozmowa o otrzymanych zaproszeniach, analiza wzorcowego tekstu, wskazywanie pięciu elementów, praca detektywistyczna nad zaproszeniami z brakami, gra w kości, redagowanie zaproszenia na niecodzienne wydarzenie.	Uczeń: – wymienia pięć elementów zaproszenia; – wskazuje brakujące informacje; – korzysta z podanych zwrotów grzecznościowych; – redaguje krótkie zaproszenie z pomocą schematu.	Uczeń: – samodzielnie redaguje kompletne zaproszenie; – dobiera styl do adresata; – dba o czytelny układ graficzny i poprawność; – twórczo wykorzystuje wylosowane elementy.	– Kryteria sukcesu: zaproszenie zawiera informacje: <i>kto, kogo, na co, kiedy i gdzie zaprasza</i>. – NaCoBeZU: zwroty grzecznościowe, kompletność informacji, czytelność i poprawność zapisu. – Portfolio: zaproszenie stworzone

							samodzielnie lub w grupie.
Temat 75: Czy w muzeum musi być nudno? [s. 253–256] Cel: Nauczysz się opisywać swoje wrażenia z oglądania dzieł sztuki i poznasz pojęcia związane z muzeum.	1	Tekst: Danuta Wawilow, „Na wystawie”. Zagadnienia: muzeum, wystawa, eksponat, dzieło sztuki, rzeźba, obraz, emocje odbiorcy, humor w tekście poetyckim, epitet, porównanie, rymy, muzea interaktywne, projektowanie muzeum marzeń.	PP: 2.1, 2.3, 2.8. Moduł kulturowy: muzeum jako miejsce kontaktu ze sztuką, historią, działaniem i eksperymentowaniem; wrażenia odbiorcy, humor w tekście literackim i terminologia muzealna.	Praca z tekstem kultury: rozmowa o doświadczeniach muzealnych, analiza zdjęć różnych muzeów, słowniczek muzealny, lektura wiersza, analiza zwrotek, rymów, epitetów i porównania, rozmowa o humorze tekstu, projektowanie muzeum marzeń.	Uczeń: – dopasowuje podstawowe pojęcia muzealne do definicji; – odpowiada na pytania do wiersza; – wskazuje przykładowe rymy i epitety; – podaje jeden powód, dla którego warto odwiedzać muzea.	Uczeń: – wyjaśnia humorystyczną puentę wiersza; – poprawnie stosuje terminologię muzealną; – uzasadnia wybór najciekawszego muzeum; – projektuje koncepcję muzeum marzeń.	– Kryteria sukcesu: znam co najmniej trzy pojęcia muzealne i potrafię wyjaśnić, dlaczego muzeum może być interesujące. – Samoocena: wybór muzeum i uzasadnienie. – Portfolio: karta „Muzeum marzeń”.
Temat 76: Świat pełen dźwięków. Rola onomatopei w tekście. [s. 257–260] Cel: Wsłuchasz się w otaczające dźwięki i poznasz wyrazy dźwiękonaśladowcze, czyli onomatopeje.	1	Tekst: Joanna Papuzińska, „Mowa Piasta”; fragmenty wierszy Juliana Tuwima, Joanny Kulmowej i Małgorzaty Strzałkowskiej. Zagadnienia: wyrazy dźwiękonaśladowcze, onomatopeja, brzmienie języka, piaszczysta, liściasta i kolczasta mowa Piasta, epitet, porównanie,	PP: 2.8. Moduł językowo-kulturowy: brzmienie języka jako tworzywo literackie; epitet, porównanie, uosobienie, rym i wyrazy dźwiękonaśladowcze.	Percepcja sensoryczna i praca z poezją: ćwiczenie uważności słuchowej, przypomnienie legendy o Piaście, lektura wiersza, analiza określeń mowy Piasta, powtórzenie środków stylistycznych, wyszukiwanie onomatopei, kalambury słuchowe, dziennik	Uczeń: – wymienia trzy określenia mowy Piasta; – rozpoznaje onomatopeje; – dopasowuje przykłady do środków stylistycznych; – podaje przykłady dźwięków z otoczenia.	Uczeń: – definiuje onomatopeje i wyjaśnia ich funkcję; – interpretuje brzmieniowy obraz języka; – samodzielnie wyszukuje onomatopeje; – tworzy twórczą wypowiedź z onomatopejami.	– Kryteria sukcesu: potrafię powiedzieć, czym są onomatopeje, wskazać je w tekście i użyć we własnym przykładzie. – OK: ocena koleżeńską wyszukanych onomatopei. – Portfolio: dziennik dźwięków

		uosobienie, rym, dziennik dźwięków, prognoza pogody z onomatopejami.		dźwięków i prognoza pogody.			albo prognoza pogody z onomatopejami.
Temat 77: Smok i słodka wizyta u kota Bibelota. Teatr kamishibai. [s. 261–265] Cel: Poznasz teatr kamishibai i przekształcisz fragment opowiadania w sekwencję ilustrowanych plansz.	2	Tekst: Zofia Sosnkowska, „Przygody kota Bibelota” – fragment. Zagadnienia: Bibelot, Smok, łakomstwo, pokusa, wyrzuty sumienia, morał, emocje bohatera, dialog z Królową, teatr kamishibai, plan wydarzeń, plansze ilustracyjne, przekład intersemiotyczny, plakat teatralny.	PP: 2.4, 4.2, 5.5. Doświadczenie edukacyjne: – tworzenie krótkiej formy artystycznej w grupie; – projekt twórczy związany z przeczytaną lekturą. Moduł kulturowo-twórczy: teatr obrazkowy kamishibai, przekład intersemiotyczny, emocje bohatera i praca zespołowa.	Projekt i przekład intersemiotyczny: rozmowa o przedstawieniach teatralnych, lektura fragmentu, odpowiedzi na pytania, formułowanie morału, analiza emocji Smoka, pisanie dialogu, poznanie zasad kamishibai, praca w pięciu grupach nad planem wydarzeń, projekt ilustracji i tekstów na plansze, próba, prezentacja i plakat.	Uczeń: – odpowiada na podstawowe pytania do tekstu; – wskazuje, czego historia powinna nauczyć Smoka; – rozpoznaje wybrane emocje bohatera; – uczestniczy w przygotowaniu jednej planszy kamishibai.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie morału; – tworzy dialog Smoka z Królową; – przekształca tekst literacki w sekwencję obrazów i tekstów; – prezentuje pracę grupy z zachowaniem kolejności wydarzeń.	– Kryteria sukcesu: plansze są ułożone w odpowiedniej kolejności, każda zawiera ilustrację i fragment tekstu, a prezentacja jest zrozumiała. – Samoocena: co podczas pracy z innymi sprawiło największą radość. – Portfolio: plansza kamishibai, dialog lub plakat.
Temat 78: Co już wiesz? Co umiesz? Powtórzenie działu VII. [s. 266–269] Cel: Sprawdzisz, co potrafisz po rozdziale VII, i wykorzystasz wiedzę o teatrze,	1	Tekst: Katarzyna Rygiel, „Leon zjada piekielnie żółty deser w piekielnie żółtej kawiarni” – fragment; Vincent van Gogh, Taras kawiarni w nocy.	PP: 1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 5.1. Moduł scalający: powtórzenie umiejętności czytania ze zrozumieniem, rozpoznawania	Diagnoza i powtórzenie: lektura fragmentu, odpowiedzi do tekstu, streszczenie w trzech zdaniach, nazywanie środków stylistycznych, redagowanie	Uczeń: – odpowiada na podstawowe pytania do tekstu; – rozpoznaje porównanie, epitet i uosobienie;	Uczeń: – tworzy zwięzłe streszczenie tekstu; – interpretuje zdanie o uniwersalnym języku sztuki;	– Ewaluacja: karta podsumowująca a dział VII lub stacje zadaniowe związane z brazi

muzeum, zaproszeniu, środkach stylistycznych oraz onomatopejach.		Zagadnienia: czytanie ze zrozumieniem, streszczenie w trzech zdaniach, porównanie, epitet, uosobienie, zaproszenie na wystawę, język sztuki, emocje odbiorcy, onomatopeje, słownictwo teatralne.	środków stylistycznych, redagowania zaproszenia, wyrażania opinii o sztuce i posługiwania się terminologią teatralną.	zaproszenia, rozmowa o uniwersalności sztuki, opisywanie emocji wywołanych obrazem, zapisywanie dźwięków za pomocą onomatopei, utrwalanie słownictwa teatralnego.	– redaguje zaproszenie według schematu; – dopasowuje wybrane pojęcia teatralne do definicji.	– opisuje własne odczucia wobec obrazu; – bezbłędnie stosuje słownictwo teatralne i muzealne.	Vincenta van Gogha. – OK: analiza odpowiedzi i wskazanie zagadnień do powtórzenia. – Samoocena: „Najlepiej umiem...”, „Muszę jeszcze powtórzyć...”.
Temat 79: Laboratorium projektów i doświadczeń: Żywe obrazy i teatrzyk. [s. 270] Cel: Wykorzystasz wiedzę o kulturze w działaniu twórczym: przygotujesz żywy obraz albo weźmiesz udział w projekcie związanym z teatrem lub muzeum.	1	Projekt: żywy obraz; udział w wydarzeniu kulturalnym; rozmowa o wrażeniach. Zagadnienia: teatr, muzeum, wydarzenie kulturalne, znany obraz, postać na obrazie, strój, rekwizyty, tło, poza, wyraz twarzy, odtwarzanie kompozycji, fotografia, opinia o wydarzeniu kulturalnym, prezentacja projektu.	PP: 4.6, 5.4. Moduł projektowy 4K: kreatywność, kooperacja, komunikacja i krytyczne myślenie w przygotowaniu projektu kulturowego.	Praca projektowa: sprawdzanie ofert teatrów, muzeów i miejsc kultury, wybór wydarzenia i rozmowa o wrażeniach; alternatywnie przygotowanie żywego obrazu: wybór dzieła, analiza stroju, rekwizytów, tła i pozy, odtworzenie kompozycji, wykonanie fotografii i porównanie efektu z oryginałem.	Uczeń: – uczestniczy w pracy zespołu; – wykonuje przydzielone zadanie; – korzysta z kryteriów sukcesu; – opowiada o tym, co mu się podobało lub sprawiło trudność.	Uczeń: – świadomie dobiera środki wizualne; – uzasadnia wybór dzieła, rekwizytów, tła i pozy; – kulturalnie formułuje opinię o wydarzeniu; – prezentuje efekt projektu i dokonuje samooceny.	– Kryteria sukcesu: wybrano znany obraz, strój i rekwizyty nawiązują do dzieła, tło jest dobrze dobrane, poza i wyraz twarzy odtwarzają oryginał, praca jest staranna i pomysłowa. – Portfolio: fotografia żywego obrazu, karta samooceny albo refleksja po wydarzeniu kulturalnym.

ROZDZIAŁ VIII: „W SIECI MOŻLIWOŚCI”

Wiodąca kompetencja przyszłości: Kompetencje cyfrowe oraz higiena medialna (bezpieczeństwo w sieci, krytyczna analiza i weryfikacja informacji, odróżnianie faktów od opinii, przeciwdziałanie uzależnieniom cyfrowym i przeładowaniu informacyjnemu).

Ramy czasowe: ok. 18–20 godzin dydaktycznych.

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:	Przewidywane osiągnięcia ucznia:	Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Temat 80: Dzień tematyczny: Dzień bez Komputera. [s. 272–277] Cel: Zastanowisz się, jak technologia wpływa na codzienne życie, relacje i odpoczynek, oraz zaproponujesz wartościowe aktywności offline.	2	Tekst: Marc-Uwe Kling, „Dzień, w którym babcia popsuła internet” – fragment. Zagadnienia: Dzień bez Komputera, internet, zależność od technologii, relacje rodzinne, czas wolny offline, emocje bohaterów, rozmowa o nawykach cyfrowych, propozycje zabaw i aktywności bez ekranu.	PP: 1.4, 2.2, 6.5. Moduł medialno-filozoficzny: świadome korzystanie z technologii, higiena cyfrowa, refleksja nad wpływem internetu na relacje i codzienne wybory.	Praca z tekstem i doświadczeniem ucznia: rozmowa o codziennym korzystaniu z urządzeń cyfrowych, lektura fragmentu, rozpoznawanie emocji bohaterów, dyskusja o tym, co dzieje się, gdy znika internet, burza mózgów „co można robić offline”, klasowy minieksperyment planowania dnia bez komputera.	Uczeń: – odpowiada na podstawowe pytania do tekstu; – nazywa emocje bohaterów po awarii internetu; – podaje przykłady aktywności offline; – wskazuje jedną negatywną konsekwencję nadmiernego czasu przed ekranem.	Uczeń: – analizuje wpływ technologii na relacje rodzinne i rówieśnicze; – formułuje wnioski dotyczące własnych nawyków cyfrowych; – uzasadnia potrzebę zachowania równowagi między światem online i offline; – projektuje klasowy pomysł na dzień bez komputera.	– Kryteria sukcesu: potrafię podać przykłady dobrych aktywności offline i wyjaśnić, dlaczego warto odpoczywać od ekranu. – Samoocena: uczeń kończy zdanie: „Gdy nie korzystam z internetu, mogę...”. – Portfolio: plan dnia bez komputera lub lista klasowych pomysłów offline.
Temat 81: Czy wszystko w internecie jest prawdą? O	1	Materiał: przykłady komunikatów internetowych, ćwiczenia	PP: 6.1, 6.2, 6.5. Moduł medialny:	Krytyczne myślenie: warsztat detektywistyczny, klasyfikowanie	Uczeń: – odróżnia fakt od opinii	Uczeń: – samodzielnie wskazuje cechy	– Kryteria sukcesu: potrafię rozpoznać fakt, opinię i fake news

fake newsach. [s. 278–282] Cel: Nauczysz się odróżniać fakty od opinii i sprawdzać, czy informacja z internetu może być wiarygodna.		dotyczące faktów, opinii i fake newsów. Zagadnienia: fake news, fakt, opinia, wiarygodność informacji, źródło informacji, intencja nadawcy, manipulacja, weryfikacja treści, przeładowanie informacyjne, odpowiedzialność odbiorcy.	krytyczna analiza przekazów cyfrowych, rozpoznawanie dezinformacji i świadome sprawdzanie źródeł.	zdań jako faktów lub opinii, analiza nagłówków, rozmowa o źródłach informacji, tworzenie listy pytań pomagających sprawdzić wiarygodność treści, praca w parach nad przykładami komunikatów internetowych.	w prostych przykładach; – wyjaśnia, czym jest fake news; – wskazuje, że informację trzeba sprawdzać w źródłach; – podaje jeden sposób zachowania ostrożności w sieci.	podejrzanej informacji; – uzasadnia, dlaczego dana wypowiedź jest faktem lub opinią; – wyjaśnia, jak intencja nadawcy może wpływać na przekaz; – tworzy prostą instrukcję sprawdzania informacji w internecie.	oraz powiedzieć, jak sprawdzić informację. – OK: karta „Sprawdzam informację”. – Portfolio: lista pytań detektywa informacji.
Temat 82: Siejmy dobro w sieci. [s. 283–284] Cel: Zobaczysz, że internet może służyć pomaganiu innym, i zaprojektujesz pomysł na dobrą akcję w sieci.	1	Materiał: przykłady internetowych projektów pomocy i działań społecznych. Zagadnienia: dobro w sieci, projekt pomocowy, akcja społeczna, wolontariat, odpowiedzialność, empatia, cel akcji, odbiorcy pomocy, bezpieczne i etyczne korzystanie z technologii.	PP: 1.6, 5.2, 6.1. Moduł filozoficzno-medialny: odpowiedzialność społeczna, empatia i wykorzystywanie narzędzi cyfrowych do działań prospołecznych.	Praca projektowa: analiza przykładów akcji pomocowych, rozmowa o potrzebach innych osób, określanie celu i adresatów pomocy, projektowanie klasowej akcji „cyfrowe dobro”, tworzenie krótkiego komunikatu zachęcającego do udziału, praca w grupach.	Uczeń: – wskazuje cel opisywanej akcji pomocowej; – nazywa potrzeby osób, którym można pomóc; – uczestniczy w pracy grupy; – tworzy prosty pomysł na pomoc w sieci.	Uczeń: – uzasadnia, dlaczego internet może być narzędziem dobra; – planuje elementy akcji: cel, odbiorców, działania, komunikat; – formułuje argumenty dotyczące etycznego korzystania z sieci; – prezentuje projekt i uzasadnia jego sens.	– Samoocena: uczeń ocenia swój wkład w pomysł klasowej akcji. – Kryteria sukcesu: projekt ma cel, odbiorców, sposób działania i bezpieczny komunikat. – Portfolio: karta projektu „Siejmy dobro w sieci”.
Temat 83: Skąd się wzięły mały w internecie? Historia i znak @. [s. 285–288]	1	Tekst: tekst popularnonaukowy o historii znaku @. Zagadnienia: znak @, mały w adresie e-mail, historia znaku, komunikacja cyfrowa,	PP: 2.1, 3.5, 6.3. Moduł kulturowo-medialny: historia znaków	Myślenie wizualne: praca z tekstem popularnonaukowym, wyszukiwanie informacji, tworzenie osi	Uczeń: – wyjaśnia, co oznacza znak @ w adresie e-mail; – wyszukuje w tekście	Uczeń: – samodzielnie porządkuje informacje z tekstu; – wyjaśnia, jak zmieniało się	– Kryteria sukcesu: potrafię powiedzieć, do czego służy znak @ i przedstawić najważniejsze etapy jego historii.

Cel: Dowiesz się, skąd pochodzi znak @ i jak zmieniało się jego znaczenie w komunikacji.		adres elektroniczny, słownik, znak graficzny, nazwy znaku w różnych językach, ewolucja znaczeń.	komunikacyjnych i świadome posługiwanie się słownictwem związanym z komunikacją cyfrową.	czasu lub notatki graficznej o historii znaku @, korzystanie ze słownika, porównywanie nazw znaku w różnych językach, rozmowa o znakach w codziennej komunikacji.	podstawowe informacje; – korzysta ze słownika przy pomocy nauczyciela; – zapisuje najważniejsze fakty o znaku @.	znaczenie znaku @; – tworzy czytelną notatkę graficzną lub oś czasu; – porównuje polską nazwę znaku z nazwami w innych językach.	– OK: ocena koleżeńska osi czasu lub sketchnotki. – Portfolio: notatka „Historia małej internetowej”.
Temat 84: Jak napisać e-mail? Kurs korespondencji cyfrowej. [s. 289–293] Cel: Nauczysz się pisać poprawny e-mail prywatny i oficjalny, dbając o temat, zwroty grzecznościowe i podpis.	1	Materiał: wzory i ćwiczenia dotyczące korespondencji elektronicznej. Zagadnienia: e-mail, adresat, temat wiadomości, zwrot powitalny i pożegnalny, podpis, e-mail oficjalny i prywatny, netykieta, układ wypowiedzi, poprawność językowa, styl stosowny do odbiorcy.	PP: 4.3, 4.7, 4.8. Moduł komunikacyjno-medialny: redagowanie wypowiedzi użytkowej w środowisku cyfrowym i stosowanie zasad grzeczności językowej online.	Warsztat pisarski: analiza przykładów wiadomości, porównanie e-maila prywatnego i oficjalnego, wskazywanie elementów obowiązkowych, poprawianie błędnych wiadomości, redagowanie e-maila do nauczyciela lub kolegi, samoocena według listy kontrolnej.	Uczeń: – odróżnia e-mail oficjalny od prywatnego; – wskazuje temat, zwrot powitalny, treść, pożegnanie i podpis; – korzysta z podanych form grzecznościowych; – redaguje prostą wiadomość według schematu.	Uczeń: – samodzielnie redaguje poprawny e-mail oficjalny; – dobiera styl do adresata i sytuacji; – dba o przejrzystość, poprawność i grzeczność językową; – poprawia błędy w przykładowej korespondencji.	– NaCoBeZU: temat wiadomości, właściwy zwrot powitalny i pożegnalny, logiczna treść, podpis, poprawność językowa. – Kryteria sukcesu: mój e-mail jest kompletny, uprzejmy i zrozumiały. – Portfolio: poprawiona lub samodzielnie napisana wiadomość e-mail.
Temat 85: Na tropie czasu, sposobu i miejsca, czyli detektyw Przysłówek. [s. 294–297]	2	Materiał językowy: ćwiczenia z przysłówkiem, stopniowaniem i pisownią „nie”. Zagadnienia: przysłówek, pytania: jak?, gdzie?, kiedy?, czas, sposób i miejsce, stopniowanie	PP: 3.1, 3.10. Moduł językowy: rozpoznawanie i świadome stosowanie części mowy służących	Grywalizacja i ćwiczenia językowe: detektywistyczne wyszukiwanie przysłówków w zdaniach, dopisywanie pytań,	Uczeń: – rozpoznaje przysłówki w prostym zdaniu; – zadaje pytania: jak?, gdzie?, kiedy?;	Uczeń: – samodzielnie rozpoznaje i klasyfikuje przysłówki; – stopniuje przysłówki regularne i	– Kryteria sukcesu: rozpoznaje przysłówki, zadaje do nich właściwe pytania i wiem, kiedy „nie”

Cel: Nauczysz się rozpoznawać przysłówki, zadawać do nich pytania oraz stosować pisownię „nie” z przysłówkami.		przysłówków, przysłówki odprzymiotnikowe, pisownia „nie” z przysłówkami, funkcja przysłówka w zdaniu.	precyzyjnemu określaniu czynności i stanów.	klasyfikowanie przysłówków czasu, miejsca i sposobu, stopniowanie, ćwiczenia ortograficzne z pisownią „nie”, praca z kartami, ruchowe powtórki i układanie zdań z przysłówkami.	– wskazuje przysłówki czasu, miejsca i sposobu; – z pomocą stosuje pisownię „nie” z przysłówkami.	wybrane nieregularne; – uzasadnia pisownię „nie” z przysłówkami odprzymiotnikowymi; – tworzy zdania, w których przysłówki precyzują czas, miejsce i sposób czynności.	piszemy łącznie z przysłówkiem. – Samoocena: uczeń zaznacza, które pytanie do przysłówka stosuje najpewniej. – Portfolio: karta detektywa przysłówków.
Temat 86: Dlaczego nie wszystkie znajomości z internetu są bezpieczne? [s. 298–302] Cel: Poznasz zasady bezpiecznego kontaktu online i przećwiczysz, jak reagować w sytuacji zagrożenia.	1	Materiał: teksty i sytuacje problemowe dotyczące znajomości internetowych. Zagadnienia: bezpieczeństwo w sieci, ograniczone zaufanie, dane osobowe, awatar, rozmowa z nieznanym, asertywna odmowa, zgłaszanie zagrożenia dorosłemu, emocje niepokoju, zasady higieny cyfrowej.	PP: 1.4, 5.5, 6.5. Moduł medialno-społeczny: bezpieczeństwo cyfrowe, ochrona danych, rozpoznawanie sytuacji ryzykownych i odpowiedzialne reagowanie.	Drama i rutyny bezpieczeństwa: analiza sytuacji problemowych, mapa skojarzeń „bezpieczny awatar”, odgrywanie scenek asertywnego odmawiania, układanie komunikatów do zaufanej osoby dorosłej, rozmowa o emocjach alarmowych i zasadach ograniczonego zaufania.	Uczeń: – wymienia podstawowe zasady bezpiecznego kontaktu online; – wskazuje, jakich danych nie należy podawać w sieci; – nazywa emocje niepokoju; – wie, że w sytuacji zagrożenia należy zwrócić się do dorosłego.	Uczeń: – analizuje, dlaczego nie każda znajomość online jest bezpieczna; – formułuje asertywne i kulturalne komunikaty odmowy; – wyjaśnia znaczenie ochrony danych osobowych; – proponuje procedurę reagowania na podejrzany kontakt w sieci.	– Kryteria sukcesu: znam zasady bezpiecznego kontaktu online i wiem, komu zgłosić niepokojącą sytuację. – Portfolio: mapa „Mój bezpieczny awatar”. – Samoocena: uczeń wskazuje zasadę bezpieczeństwa, której chce szczególnie przestrzegać.
Temat 87: Co już wiesz? Co umiesz? Podsumowanie działu VIII. [s. 303–305]	1	Materiał: zadania podsumowujące rozdział VIII. Zagadnienia: czytanie ze zrozumieniem, fakty i opinie, fake newsy, e-	PP: 1.1, 6.1, 6.5. Moduł scalający: diagnoza i powtórzenie	Diagnoza i powtórzenie: praca z zadaniami podsumowującymi, rozpoznawanie	Uczeń: – wykonuje podstawowe zadania podsumowujące;	Uczeń: – samodzielnie poprawia zniekształcony e-mail oficjalny;	– Ewaluacja: karta podsumowująca dział VIII albo sztafeta ortograficzno-medialna.

Cel: Sprawdzisz, co już potrafisz po rozdziale VIII, i powtórzysz wiadomości o internecie, fake newsach, e-mailu, bezpieczeństwie oraz przysłówkach.		mail oficjalny, poprawa błędów, przysłówki, pisownia „nie” z przysłówkami, bezpieczeństwo cyfrowe, dobre praktyki korzystania z internetu.	kompetencji medialnych, językowych, komunikacyjnych i cyfrowych z rozdziału VIII.	faktów i opinii, korekta e-maila, wyszukiwanie przysłówków, uzasadnianie pisowni „nie”, rozmowa o zasadach bezpieczeństwa, alternatywnie sztafeta ortograficzno-medialna lub stacje zadaniowe.	– wskazuje fakty i opinie w prostych przykładach; – rozpoznaje przysłówki; – przypomina zasady bezpiecznego korzystania z internetu.	– uzasadnia pisownię „nie” z przysłówkami; – wyjaśnia zagrożenia związane z dezinformacją i kontaktami online; – formułuje własny bilans cyfrowy.	– OK: analiza błędów i wskazanie zagadnień do powtórzenia. – Samoocena: „Najlepiej umiem...”, „Muszę jeszcze poćwiczyć...”.
Temat 88: Laboratorium projektów i doświadczeń: Cyfrowe doświadczenia. [s. 306] Cel: Wykorzystasz wiedzę o bezpiecznym i dobrym internecie, tworząc projekt kampanii lub infografiki promującej cyfrowe dobro.	1	Projekt: kampania społeczna, plakat, infografika lub makietę promującą dobre, bezpieczne i odpowiedzialne działania w sieci. Zagadnienia: cyfrowe dobro, bezpieczeństwo, empatia online, netykieta, odpowiedzialność, kampania społeczna, hasło, odbiorca, przekaz wizualny, praca zespołowa, prezentacja efektów.	PP: 4.6, 5.4, 6.5. Moduł projektowy 4K: kreatywność, kooperacja, komunikacja i krytyczne myślenie w projektowaniu wartościowego przekazu cyfrowego.	Praca projektowa: wybór problemu, określenie odbiorców kampanii, tworzenie hasła i przekazu wizualnego, podział ról w zespole, przygotowanie plakatu, infografiki lub makiety, prezentacja projektu, informacja zwrotna według kryteriów sukcesu.	Uczeń: – uczestniczy w pracy zespołu; – wykonuje prosty element projektu; – korzysta z kryteriów sukcesu; – prezentuje efekt pracy z pomocą grupy.	Uczeń: – opracowuje spójną koncepcję kampanii; – dobiera hasło, obraz i argumenty do odbiorcy; – dba o poprawność, czytelność i etyczny przekaz; – prezentuje projekt i uzasadnia zastosowane rozwiązania.	– Kryteria sukcesu: projekt ma jasny cel, odbiorcę, hasło, czytelny przekaz i promuje bezpieczne oraz dobre korzystanie z internetu. – Portfolio: plakat, infografika lub makietę wraz z kartą samooceny. – Informacja zwrotna: mocna strona projektu – przykład – wskazówka do poprawy.

ROZDZIAŁ IX: „POROZUMIENIE W RÓŻNORODNOŚCI”

Wiodąca kompetencja przyszłości: Inkluzja, empatia i szacunek dla inności (akceptacja unikalnych cech, świadomość subiektywizmu norm społecznych, samoregulacja, inteligencja emocjonalna oraz wielopoziomowa autorefleksja nad procesem uczenia się).

Ramy czasowe: ok. 15 godzin dydaktycznych.

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Temat 89: Normalność, czyli co? [s. 308–311] Cel: Zastanowisz się, czym może być „normalność”, i porozmawiasz o szacunku wobec osób, które różnią się od innych.	1	Tekst: Pär Nilsson, „Inny niż wszyscy” – fragment. Zagadnienia: normalność, neuroróżnorodność, akceptacja, szacunek, empatia, emocje bohatera, reakcje grupy, poczucie odrzucenia, prawo do bycia sobą.	PP: 1.8, 5.1, 5.5. Moduł filozoficzno-społeczny: krytyczna rozmowa o subiektywnym postrzeganiu normy społecznej, szacunku dla różnic i budowaniu wspólnoty klasowej.	Praca z tekstem i emocjami: rozmowa wstępna o słowie „normalny”, lektura fragmentu, nazywanie emocji bohatera, analiza zachowań rówieśników, praca w parach nad przykładami wspierających komunikatów, mapa „Co pomaga czuć się częścią grupy?”.	Uczeń: – wskazuje głównego bohatera i nazywa jego podstawowe uczucia; – wyjaśnia prostymi słowami, że ludzie mogą różnić się sposobem odbierania świata; – słucha rozmówcy z uwagą; – podaje przykład życzliwego zachowania wobec osoby odbieranej jako inna.	Uczeń: – interpretuje pojęcie „normalności” jako zależne od perspektywy i norm społecznych; – uzasadnia swoje stanowisko w rozmowie; – analizuje, jak zachowanie grupy wpływa na poczucie bezpieczeństwa jednostki; – proponuje zasady wspierające neuroróżnorodność w klasie.	– Kryteria sukcesu: potrafię wyjaśnić, że różnice między ludźmi nie oznaczają, że ktoś jest gorszy. – Samoocena: „Po tej lekcji inaczej myślę o...”. – Portfolio: karta refleksji „Co pomaga czuć się akceptowanym?”.
Temat 90: Wywiad jako sposób poznawania drugiego człowieka. [s. 312–314] Cel: Nauczysz się przygotowywać pytania do wywiadu i przeprowadzać rozmowę, która	1	Materiał: przykłady wywiadu i ćwiczenia dotyczące pytań otwartych. Zagadnienia: wywiad, rozmówca, pytania otwarte i zamknięte, aktywne słuchanie, notowanie odpowiedzi, parafraza, kultura rozmowy,	PP: 1.2, 2.8, 4.3. Moduł komunikacyjno-medialny: wywiad jako forma rozmowy i prosty gatunek dziennikarski służący budowaniu porozumienia oraz uważnemu poznawaniu drugiej osoby.	Kooperacja: analiza przykładowych pytań, przekształcanie pytań zamkniętych w otwarte, przygotowanie mini-kwestionariusza, praca w parach z podziałem na role rozmówcy i osoby przeprowadzającej wywiad,	Uczeń: – wyjaśnia, czym jest wywiad; – formułuje dwa proste pytania do rozmówcy; – notuje najważniejsze odpowiedzi; – przestrzega podstawowych zasad kultury rozmowy.	Uczeń: – redaguje spójny zestaw pytań otwartych; – aktywnie słucha i dopytuje o szczegóły; – porządkuje odpowiedzi rozmówcy; – wyjaśnia, jak wywiad może pomagać w budowaniu relacji.	– Kryteria sukcesu: pytania są zrozumiałe, uprzejme i zachęcają rozmówcę do dłuższej odpowiedzi. – NaCoBeZU: pytania, słuchanie, notowanie, kultura rozmowy.

pomaga lepiej poznać drugą osobę.		poznawanie drugiego człowieka.		notowanie odpowiedzi i krótka prezentacja wniosków.			– Portfolio: minikwestionariusz wywiadu lub zapis najciekawszej odpowiedzi.
Temat 91: Słowa mają moc – jak rozpoznać i zatrzymać hejt? [s. 315–318] Cel: Nauczysz się rozpoznawać agresję językową i tworzyć komunikaty, które pomagają zatrzymać hejt.	2	Materiał: przykłady komunikatów i sytuacji związanych z hejtem. Zagadnienia: hejt, agresja językowa, netykieta, przemoc słowna, emocje odbiorcy, świadek przemocy, wsparcie, asertywna reakcja, zgłaszanie przemocy dorosłym, odpowiedzialność za słowo.	PP: 1.4, 5.5, 6.5. Moduł medialno-filozoficzny: etyka komunikacji, higiena medialna, przeciwdziałanie agresji językowej i wzmacnianie odporności psychicznej w sytuacjach trudnych.	Drama i analiza sytuacji: rozpoznawanie hejtu w przykładowych komunikatach, praca z emocjami osoby atakowanej i świadka, tworzenie reakcji wspierających, odgrywanie scenek asertywnego reagowania, opracowanie klasowej deklaracji empatii i tolerancji językowej.	Uczeń: – rozpoznaje przejawy agresji językowej w podanych przykładach; – wyjaśnia, że słowa mogą ranić lub wspierać; – zna pojęcie netykiety; – wskazuje dorosłego, do którego można zwrócić się o pomoc.	Uczeń: – analizuje skutki hejtu dla osoby atakowanej, świadka i grupy; – formułuje kulturalne komunikaty sprzeciwu; – proponuje strategie reagowania na agresję językową online i offline; – współtworzy zasady odpowiedzialnej komunikacji w klasie.	– Kryteria sukcesu: rozpoznaję hejt i potrafię zaproponować bezpieczną reakcję. – OK: klasowa deklaracja empatii i tolerancji językowej. – Samoocena: „Gdy widzę krzywdzący komentarz, mogę...”.
Temat 92: Dzień tematyczny: Dzień Różnorodności Kulturowej. [s. 19–321] Cel: Poznasz przykłady różnorodności kulturowej i zastanowisz się, czego możemy uczyć	1	Materiał: teksty, fotografie i przykłady zwyczajów związanych z różnorodnością kulturową. Zagadnienia: kultura, tradycja, zwyczaj, różnorodność kulturowa, szacunek, ciekawość	PP: 2.1, 2.2, 5.2. Moduł kulturowy: rozumienie różnorodności tradycji i obyczajów jako zasobu wzbogacającego wspólnotę oraz budującego postawę szacunku.	Interdyscyplinarność: praca z materiałem wizualnym i tekstowym, porównywanie zwyczajów, rozmowa o podobieństwach i różnicach, tworzenie mapy skojarzeń „różnorodność”, praca w grupach	Uczeń: – podaje przykłady różnych zwyczajów kulturowych; – wskazuje podobieństwa i różnice między ludźmi; – słucha wypowiedzi innych z szacunkiem; – wyjaśnia, że różnorodność może wzbogacać grupę.	Uczeń: – porównuje perspektywy osób reprezentujących różne tradycje; – dostrzega ryzyko stereotypowego myślenia; – uzasadnia, dlaczego warto poznawać inne kultury; – tworzy krótką, uporządkowaną	– Samoocena: pisemna refleksja: „Czego uczy mnie spotkanie z inną kulturą?”. – Kryteria sukcesu: potrafię mówić o różnicach z szacunkiem i podać przykład tego, co nas łączy.

się od siebie nawzajem.		poznawcza, stereotyp, podobieństwa i różnice między ludźmi, wspólnota.		nad mini-prezentacją wybranego zwyczaju, refleksja o uczeniu się od innych kultur.		prezentację wybranego zwyczaju.	– Portfolio: karta wybranego zwyczaju lub mapa różnorodności.
Temat 93: Marzenia, pragnienia, tęsknoty. „Drzewo życzeń”. [s. 322–325] Cel: Porozmawiasz o marzeniach i pragnieniach oraz zastanowisz się, jakie wartości są dla Ciebie ważne.	1	Tekst: William Faulkner, „Drzewo życzeń” – fragment. Zagadnienia: marzenia, pragnienia, tęsknota, wartości, wybór, symbol drzewa, dobro, wdzięczność, wyobraźnia, autorefleksja, rozmowa o celach i potrzebach.	PP: 2.4, 2.8, 5.5. Moduł filozoficzny: refleksja nad światem wartości dziecka, własnymi marzeniami, potrzebami i odpowiedzialnością za wybory.	Myślenie wizualne: lektura fragmentu, rozmowa o symbolu drzewa, nazywanie pragnień i wartości, tworzenie papierowych liści z życzeniami i wartościami, budowanie klasowego „drzewa życzeń”, rozmowa o tym, które marzenia zależą od nas, a które wymagają wsparcia innych.	Uczeń: – opowiada o jednym marzeniu lub pragnieniu; – nazywa emocje związane z marzeniami; – zapisuje na liściu jedną ważną wartość lub potrzebę; – słucha wypowiedzi innych bez oceniania.	Uczeń: – analizuje symboliczne znaczenie drzewa życzeń; – uzasadnia, dlaczego wybrane wartości są dla niego ważne; – odróżnia pragnienia materialne od niematerialnych; – tworzy refleksyjną wypowiedź o marzeniach i odpowiedzialności.	– Portfolio: liść z autorskim opisem wartości lub marzenia. – Samoocena: „Jedna wartość, którą chcę pielęgnować, to...”. – Kryteria sukcesu: potrafię nazwać swoje marzenie i powiązać je z ważną wartością.
Temat 94: Dlaczego warto się oprzeć rówieśniczej presji? [s. 326–329] Cel: Dowiesz się, czym jest presja grupy, i poćwiczysz sposoby zachowania	1	Materiał: teksty i sytuacje problemowe dotyczące presji rówieśniczej. Zagadnienia: presja grupy, asertywność, własne zdanie, granice, odwaga cywilna, wybór, potrzeba akceptacji, konsekwencje	PP: 1.4, 5.1, 5.5. Moduł filozoficzno-społeczny: rozmowa o wolności, odpowiedzialności, potrzebie przynależności i ochronie własnych granic w grupie.	Drama i trening komunikacyjny: analiza sytuacji presji, rozpoznawanie emocji i potrzeb, tworzenie komunikatów asertywnych, scenki „odmawiam, ale szanuję”, mapa	Uczeń: – wyjaśnia, czym może być presja grupy; – rozpoznaje sytuację, w której ktoś traci własne zdanie; – z pomocą formułuje prostą odmowę;	Uczeń: – analizuje mechanizmy presji rówieśniczej; – tworzy asertywne komunikaty dostosowane do sytuacji; – uzasadnia znaczenie granic osobistych;	– Kryteria sukcesu: potrafię rozpoznać presję i zaproponować bezpieczną, kulturalną odmowę. – Portfolio: karta „Moje zdanie jest ważne”. – Samoocena: uczeń wskazuje

własnego zdania.		decyzji, komunikat „ja”.		konsekwencji wyboru, rozmowa o tym, jak wspierać kogoś, kto nie chce poddać się presji.	– wskazuje osobę, która może udzielić wsparcia.	– proponuje sposoby wspierania osoby poddawanej presji.	jedno zdanie, które może pomóc mu odmówić.
Temat 95: Szary domek – o poszukiwaniu przyjaźni i empatii. [s. 330–334] Cel: Porozmawiasz o samotności, przyjaźni i empatii oraz odczytasz, czego potrzebują bohaterowie tekstu.	2	Tekst: tekst literacki „Szary domek”. Zagadnienia: samotność, przyjaźń, empatia, potrzeba bliskości, emocje bohaterów, relacje, pomoc, rozmowa, dom jako symbol bezpieczeństwa, wrażliwość na potrzeby innych.	PP: 2.4, 2.8, 5.5. Moduł literacko-filozoficzny: analiza świata przedstawionego jako przestrzeni rozmowy o samotności, przyjaźni, empatii i potrzebie bycia zauważonym.	Praca z tekstem i relacjami: lektura etapowa, mapa emocji bohaterów, rozmowa o potrzebach postaci, tworzenie „mostów empatii” – zdań wspierających, praca w parach nad dialogiem między bohaterami, rysunkowa interpretacja domu jako miejsca bezpieczeństwa.	Uczeń: – wskazuje bohaterów i najważniejsze wydarzenia; – nazywa podstawowe emocje postaci; – podaje przykład zachowania empatycznego; – z pomocą formułuje zdanie wspierające drugą osobę.	Uczeń: – interpretuje symbolikę szarego domku; – analizuje potrzeby emocjonalne bohaterów; – wyjaśnia, czym różni się współczucie od empatycznego działania; – tworzy dialog lub refleksję pokazującą zrozumienie perspektywy innej osoby.	– Kryteria sukcesu: potrafię nazwać emocje bohatera i zaproponować słowa lub działania, które mogą go wesprzeć. – Portfolio: most empatii, dialog albo karta „Co pomaga w przyjaźni?”. – Samoocena: „Dziś lepiej rozumiem, że...”.
Temat 96: Kiedy litery tańczą przed oczami – o dysleksji. [s. 335–339] Cel: Dowiesz się, czym jest dysleksja, i zastanowisz się, jak można wspierać osoby, którym czytanie i pisanie	1	Materiał: tekst informacyjny i ćwiczenia dotyczące dysleksji. Zagadnienia: dysleksja, trudności w czytaniu i pisaniu, wsparcie, mocne strony, empatia, strategie uczenia się, samoocena, pomoc koleżeńska, język wspierający.	PP: 1.2, 4.1, 5.1. Moduł edukacyjno-społeczny: rozumienie różnorodnych sposobów uczenia się, rozwijanie empatii i przeciwdziałanie stygmatyzacji trudności szkolnych.	Uczenie się przez doświadczenie: rozmowa o trudnościach w nauce, praca z tekstem informacyjnym, analiza mitów i faktów o dysleksji, tworzenie listy sposobów wsparcia, ćwiczenie formułowania komunikatów	Uczeń: – wyjaśnia prostymi słowami, czym jest dysleksja; – wskazuje, że trudność w czytaniu nie oznacza braku zdolności; – podaje jeden sposób wsparcia kolegi lub koleżanki; – korzysta z prostych strategii porządkowania informacji.	Uczeń: – odróżnia fakty od stereotypów dotyczących dysleksji; – wyjaśnia znaczenie indywidualnych strategii uczenia się; – proponuje konkretne formy wsparcia w klasie; – formułuje wypowiedź przeciwdziałającą	– Kryteria sukcesu: wiem, że dysleksja to trudność w uczeniu się, a nie brak inteligencji, i potrafię zaproponować pomoc. – Portfolio: mapa mocnych stron lub lista wspierających komunikatów.

sprawiają trudność.				dodających odwagi, mapa mocnych stron ucznia.		stygmatyzacji trudności szkolnych.	– Samoocena: „Jedna strategia, która może mi pomóc w nauce, to...”.
Temat 97: Dlaczego warto dostrzegać drobne radości? [s. 340–343] Cel: Zastanowisz się, jak małe dobre chwile wpływają na nastrój i relacje z innymi.	1	Materiał: tekst literacki lub refleksyjny o codziennych radościach. Zagadnienia: drobne radości, wdzięczność, uważność, dobre chwile, emocje, relacje, pozytywne doświadczenia, dziennik wdzięczności, język opisu przeżyć.	PP: 1.1, 2.2, 5.1. Moduł filozoficzno-emocjonalny: rozwijanie uważności, wdzięczności i refleksji nad wpływem codziennych doświadczeń na dobrostan.	Praca refleksyjna: rozmowa o codziennych dobrych chwilach, lektura tekstu, wyszukiwanie przykładów drobnych radości, ćwiczenie „trzy dobre rzeczy”, tworzenie krótkiego opisu przeżycia, rozmowa o tym, jak zauważanie dobra wpływa na relacje.	Uczeń: – podaje przykłady drobnych codziennych radości; – nazywa emocje związane z dobrymi chwilami; – zapisuje krótką refleksję o jednej dobrej sytuacji; – słucha doświadczeń innych z szacunkiem.	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego dostrzeganie drobnych radości wzmacnia dobrostan; – tworzy spójny opis przeżyć z bogatszym słownictwem emocji; – wskazuje związek między wdzięcznością a relacjami; – proponuje klasowy rytuał zauważania dobra.	– Kryteria sukcesu: potrafię nazwać drobną radość i opisać, jak na mnie wpływa. – Portfolio: miniwpis do dziennika wdzięczności. – Samoocena: „Dziś zauważyłem/ zauważyłam...”.
Temat 98: Pozdrowienia z wakacji – tradycyjna kartka pocztowa. [s. 344–345] Cel: Nauczysz się pisać kartkę pocztową z pozdrowienia mi, dbając o adresata, treść, podpis i poprawny zapis.	1	Materiał: wzór kartki pocztowej i ćwiczenia redakcyjne. Zagadnienia: kartka pocztowa, pozdrowienia, adresat, miejsce i data, treść pozdrowień, podpis, adres, forma użytkowa, pisownia wielką literą w zwrotach grzecznościowych, poprawność i estetyka zapisu.	PP: 3.8, 4.3, 4.7. Moduł komunikacyjno-użytkowy: redagowanie krótkiej formy wypowiedzi użytkowej z uwzględnieniem adresata, układu graficznego i zasad grzeczności.	Warsztat pisarski: analiza wzoru kartki, wskazywanie elementów obowiązkowych, porównanie kartki z e-mailem, redagowanie pozdrowień z wybranego miejsca, ćwiczenie zapisu zwrotów grzecznościowych, projektowanie	Uczeń: – wskazuje elementy kartki pocztowej; – redaguje krótkie pozdrowienia według schematu; – stosuje podpis i podstawowe zwroty grzecznościowe; – dba o czytelny zapis.	Uczeń: – samodzielnie redaguje kompletną kartkę pocztową; – dobiera treść do adresata i sytuacji; – poprawnie zapisuje zwroty grzecznościowe; – tworzy estetyczną i spójną kartkę z elementem graficznym.	– NaCoBeZU: miejscowość i data, pozdrowienia, adresat, podpis, poprawność i estetyka. – Kryteria sukcesu: moja kartka zawiera wszystkie potrzebne elementy i jest napisana uprzejmie.

				strony ilustracyjnej kartki.			– Portfolio: autorska kartka pocztowa.
Tematy 99: Co już wiesz? Co umiesz? Podsumowanie roku szkolnego. [s. 346–349] Cel: Sprawdzisz, co potrafisz po klasie IV, i podsumujesz swoje postępy w czytaniu, pisaniu, mówieniu oraz refleksji o sobie i innych.	2	Materiał: zadania podsumowujące rok szkolny. Zagadnienia: czytanie ze zrozumieniem, formy wypowiedzi, środki stylistyczne, części mowy, ortografia i interpunkcja, wartości, relacje, bezpieczeństwo cyfrowe, samoocena, bilans roczny.	PP: 1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 5.1. Moduł scalający: całościowa weryfikacja kompetencji literackich, językowych, komunikacyjnych, medialnych i społecznych po klasie IV.	Metakognicja i diagnoza: praca z zadaniami powtórzeniowymi, stacje zadaniowe, mapa umiejętności po klasie IV, analiza mocnych stron i obszarów do dalszej pracy, rozmowa o tym, czego uczniowie nauczyli się o sobie, innych i języku polskim.	Uczeń: – wykonuje podstawowe zadania podsumowujące; – wskazuje wybrane umiejętności, które rozwinął w klasie IV; – kończy proste zdania refleksyjne; – korzysta z pomocy nauczyciela przy planowaniu dalszej pracy.	Uczeń: – samodzielnie podsumowuje roczny proces uczenia się; – wskazuje dowody swoich postępów; – formułuje cele na kolejny rok; – tworzy uporządkowaną wypowiedź refleksyjną o własnym rozwoju.	– Ewaluacja roczna: karta samooceny i bilans OK. – Portfolio: prezentacja wybranych prac z całego roku. – Samoocena: „Największy postęp zrobiłem/zrobiła m w...”, „W klasie V chcę...”.
Temat 100: Laboratorium projektów i doświadczeń: Razem w świecie różnic. [s. 350] Cel: Przygotujesz projekt pokazujący, jak budować wspólnotę opartą na szacunku, empatii i różnorodności.	1	Projekt: plakat, mapa empatii, kodeks klasy, kampania lub instalacja „Razem w świecie różnic”. Zagadnienia: różnorodność, wspólnota, empatia, szacunek, język wspierający, współpraca, prezentacja projektu, odpowiedzialność za relacje w klasie.	PP: 4.6, 5.4. Moduł projektowy 4K: kreatywność, kooperacja, komunikacja i krytyczne myślenie w projektowaniu działań wzmacniających empatię i szacunek dla różnorodności.	Praca projektowa: wybór problemu lub wartości, planowanie projektu, podział ról, przygotowanie plakatu, kodeksu, mapy empatii lub kampanii klasowej, prezentacja efektów, informacja zwrotna według kryteriów sukcesu.	Uczeń: – uczestniczy w pracy zespołu; – wykonuje przydzielony element projektu; – korzysta z kryteriów sukcesu; – prezentuje efekt pracy z pomocą grupy.	Uczeń: – opracowuje spójną koncepcję projektu; – dobiera formę przekazu do wartości i odbiorców; – dba o język wspierający i nie-dyskryminujący; – prezentuje projekt i uzasadnia zastosowane rozwiązania.	– Kryteria sukcesu: projekt promuje szacunek, empatię i współpracę, ma jasny przekaz i jest czytelny dla odbiorców. – Portfolio: plakat, kodeks, mapa empatii albo kampania klasowa. – Informacja zwrotna: mocna strona – przykład – wskazówka do rozwinięcia.

Do rozkładu należy doliczyć tematy związane z lekturami wybranymi w ramach realizacji podstawy programowej oraz wypracowaniami i ćwiczeniami redakcyjnymi. Kompletna obudowa metodyczna lektur proponowanych przez autorki podręcznika znajduje się w materiałach dla nauczyciela.

OMÓWIENIE LEKTUR WYBRANYCH PRZEZ NAUCZYCIELA

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Tematy lekturowe: Omówienie treści i problematyki wybranych lektur. Cel: Nauczę się rozpoznawać najważniejsze problemy utworu, mówić o bohaterach i wartościach oraz uzasadniać własne zdanie o lekturze.	20	Teksty: lektury obowiązkowe i uzupełniające wybrane do realizacji w klasie IV zgodnie z podstawą programową oraz decyzją nauczyciela. Zagadnienia: autor, tytuł, bohaterowie, narrator, świat przedstawiony, czas i miejsce akcji, plan wydarzeń, problematyka utworu, wartości, postawy bohaterów, przemiana bohatera, konflikt, przesłanie, cytat jako dowód, opinia o lekturze, porównanie lektury z ilustracją, audiobookiem, adaptacją, plakatem	PP: 1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.8, 2.1–2.8, 4.1–4.8, 5.1, 5.5, 6.1–6.3, 7.1–7.7. Moduł kulturowy: odbiór literatury jako tekstu kultury; rozpoznawanie świata przedstawionego, bohaterów, wydarzeń, problematyki i przesłania. Moduł filozoficzny: rozmowa o wartościach, postawach bohaterów, wyborach moralnych, odpowiedzialności, przyjaźni,	Praca z tekstem: czytanie fragmentów, wyszukiwanie informacji, zaznaczanie cytatów, tworzenie planu wydarzeń, mapy bohaterów i mapy relacji. Neurodydaktyka: praca na ikonach, osi czasu, kartach postaci, kolorach emocji, mapie miejsc i mapie wartości. Drama: scenki z udziałem bohaterów, gorące krzesło, sąd nad bohaterem, wywiad z postacią literacką, stop-	Uczeń: – wskazuje autora, tytuł i głównych bohaterów lektury; – odtwarza podstawowy przebieg wydarzeń z pomocą planu, ilustracji lub osi czasu; – wskazuje miejsce i czas akcji; – nazywa podstawowe cechy i emocje bohatera; – wskazuje jeden główny problem utworu, np. przyjaźń, samotność, odwaga, kłamstwo, odpowiedzialność, inność; – formułuje prostą opinię o bohaterze lub wydarzeniu;	Uczeń: – samodzielnie omawia problematykę lektury, wskazując kilka powiązanych problemów i wartości; – charakteryzuje bohatera, łącząc jego cechy z decyzjami, czynami i skutkami działań; – wyjaśnia przemianę bohatera lub brak takiej przemiany; – uzasadnia opinię, odwołując się do konkretnych wydarzeń i cytatów; – porównuje postawy dwóch bohaterów lub dwa sposoby rozwiązania konfliktu;	– NaCoBeZU: znam bohaterów, potrafię wskazać najważniejsze wydarzenia, rozumiem główny problem lektury i umiem podać przykład z tekstu. – Kryteria sukcesu: wypowiedź zawiera tytuł, bohatera, problem, przykład z lektury i własny wniosek. – Portfolio: karta lektury, mapa bohaterów, plan wydarzeń, notatka graficzna, pudełko lekturowe, lapbook albo refleksja „Czego nauczyła mnie ta lektura?” – Samoocena: uczeń kończy zdania: „Najlepiej rozumiem...”,

		lub innym tekstem kultury.	odwadze, samotności, sprawiedliwości i empatii. Moduł medialny: porównywanie lektury z adaptacją, ilustracją, audiobookiem, plakatem lub innym przekazem kultury.	kłatka i rozmowa w roli. Sketchnoting: notatka graficzna „problem – bohater – decyzja – skutek – wartość”. Przekład intersemiotyczny: plakat, komiks, pudełko lekturowe, mapa miejsc, karta wartości, symboliczny rekwizyt bohatera lub lapbook lekturowy.	– przy pomocy nauczyciela dobiera cytaty lub fragment potwierdzający odpowiedź.	– formułuje wniosek o przesłaniu utworu i odnosi go do doświadczeń ucznia lub klasy; – tworzy rozwiniętą wypowiedź ustną, notatkę, plan, charakterystykę, list do bohatera albo krótką wypowiedź argumentacyjną.	„Trudność sprawiło mi...”, „Chcę jeszcze zapytać o...”. – Informacja zwrotna: komentarz nauczyciela lub koleżeński według schematu: mocna strona – przykład – wskazówka do poprawy.
--	--	----------------------------	--	--	---	---	--

WYPRACOWANIA KLASOWE/ZADANIA REDAKCYJNE

Nr i temat lekcji (cel w języku ucznia)	Liczba godzin	Teksty i zagadnienia	Odniesienie do PP i modułów obowiązkowych	Strategie dydaktyczne i formy aktywności	Przewidywane osiągnięcia ucznia:		Monitorowanie postępów, samoocena i ewaluacja (narzędzia OK)
					wymagania minimalne (dostosowanie SPE)	wymagania pełne (uczeń o wysokim potencjale poznawczym)	
Tematy redakcyjne: Wypracowania klasowe, zadania redakcyjne. Cel: Nauczę się planować, pisać, sprawdzać i poprawiać różne formy wypowiedzi, dbając o cel,	8	Formy wypowiedzi: opowiadanie, opis, list, plan, notatka, ogłoszenie, zaproszenie, dialog,	PP: 1.1, 2.5, 3.4, 3.6, 3.8, 3.9, 4.1–4.8. Moduł komunikacyjno-redakcyjny: świadome	Warsztat pisarski: analiza wzorcowych tekstów, wspólne tworzenie kryteriów sukcesu, planowanie	Uczeń: – rozpoznaje podstawowe formy wypowiedzi i ich cel;	Uczeń: – samodzielnie dobiera formę wypowiedzi do tematu, celu i adresata;	– NaCoBeZU: tekst jest zgodny z tematem, ma właściwą formę, zawiera wymagane elementy,

adresata, kompozycję, poprawność językową i estetykę zapisu.		wypowiedź z opinią i argumentem. Zagadnienia: temat i cel wypowiedzi, adresat, kompozycja, akapit, wstęp, rozwinięcie i zakończenie, chronologia wydarzeń, opis wyglądu i cech, zwroty grzecznościowe, układ graficzny form użytkowych, plan ramowy i szczegółowy, notatka porządkująca informacje, ogłoszenie i zaproszenie z kompletem danych, zapis dialogu, opinia, argument, przykład, poprawność ortograficzna, interpunkcyjna i językowa, autokorekta tekstu.	tworzenie wypowiedzi pisemnych dostosowanych do celu, odbiorcy, tematu i formy. Moduł językowy: stosowanie zasad poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej oraz rozwijanie sprawności redagowania zdań i akapitów. Moduł 4K: krytyczne myślenie podczas planowania i poprawiania tekstu, komunikacja pisemna, kreatywność w formach twórczych oraz kooperacja w ocenie koleżeńskiej.	wypowiedzi, redagowanie wersji roboczej, praca z checklistą, autokorekta i korekta koleżeńska. Strategie: mapa myśli, plan ramowy i szczegółowy, tabela „forma – elementy obowiązkowe – język”, bank słów, zdania startowe, modelowanie akapitów, kolorystyczne oznaczanie części tekstu, pisanie na podstawie ilustracji, tekstu, doświadczenia lub sytuacji komunikacyjnej. Formy aktywności: praca indywidualna, praca w parach nad poprawą tekstu, miniwarsztaty form wypowiedzi, redagowanie krótkich ćwiczeń, pisanie wypracowania	– pisze prosty tekst zgodny z tematem; – zachowuje podstawową kompozycję: początek, rozwinięcie i zakończenie lub układ właściwy dla formy użytkowej; – tworzy krótki plan, notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, list, opis, dialog albo wypowiedź z prostą opinią; – w wypowiedzi z opinią podaje co najmniej jeden argument lub przykład; – korzysta z podanych zwrotów, schematów, listy pytań pomocniczych i banku słownictwa; – przy pomocy nauczyciela	– tworzy spójne, logicznie uporządkowane teksty z wyraźną kompozycją i akapitami; – w opowiadaniu buduje następstwo wydarzeń, w opisie dobiera trafne określenia, w liście stosuje właściwe zwroty grzecznościowe, w dialogu poprawnie zapisuje wypowiedzi postaci; – redaguje kompletne formy użytkowe: ogłoszenie i zaproszenie zawierające wszystkie niezbędne informacje; – tworzy funkcjonalny plan i notatkę porządkującą informacje; – formułuje opinię, uzasadnia ją argumentem i przykładem; – świadomie poprawia tekst pod względem treści, kompozycji,	jest uporządkowany i poprawny językowo. – Kryteria sukcesu: wiem, jaką formę piszę, pamiętam o jej elementach obowiązkowych, stosuję akapity lub właściwy układ graficzny, sprawdzam zapis przed oddaniem pracy. – Lista kontrolna: temat, forma, adresat, kompozycja, kompletność informacji, słownictwo, ortografia, interpunkcja, estetyka. – Portfolio: wypracowanie klasowe, poprawiona wersja tekstu, karta autokorekty, miniportfolio form wypowiedzi. – Samoocena: „Najlepiej udało mi się...”, „Muszę poprawić...”, „Następnym
--	--	--	--	--	---	---	---

				klasowego, omawianie typowych błędów bez personalizowania ocen.	sprawdza wielką literę, kropkę, przecinek, pisownię trudnych wyrazów i czytelność zapisu.	stylu, ortografii, interpunkcji i estetyki.	razem zwrócę uwagę na...”. – Informacja zwrotna: mocna strona tekstu – przykład z pracy – jedna wskazówka do poprawy.
--	--	--	--	--	--	--	--